

W numerze:

- **Uczeń zdolny w szkole: fakty i mity**
(Krzysztof J. Szmidt)
- **Szanse edukacji włączającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**
(Iwona Chrzanowska)
- **„Pakiet bezpieczeństwa” jako cel szczególny profilaktyki szkolnej**
(Jolanta Pietrzyk)
- **Fraida na technice**
(Beata Modrzejewska)
- **Nieprawda, że nie czytają!**
(Mira Olszak)

2011

Nr 2 (93)

Rok XIX

ISSN 2081-1527

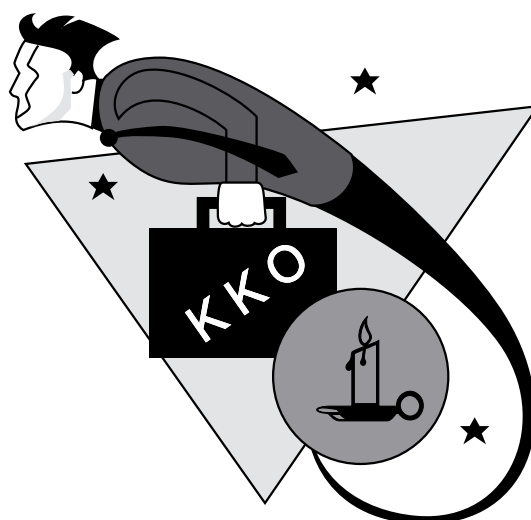

Oświata i nauka: siostry syjamskie, papużki nierozłączki...

Aby najnowsze zmiany w systemie oświaty oświetlić kontekstem refleksji naukowej, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie zorganizował 18 kwietnia 2011 r. w Górnym Domu Kultury „Oskard” konferencję nt. „Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych”. Uczestniczyło w niej ponad dwustu nauczycieli, wychowawców, dyrektorów, pedagogów szkolnych, rodziców i innych osób zainteresowanych przeobrażeniami w polskiej oświacie, a wykładcami byli pracownicy naukowcy uczelni łódzkich. Wewnątrz numeru zamieszczamy skrótowy występ prof. nadzw. dra hab. Krzysztofa Jana Szmidta (Uniwersytet Łódzki) oraz dra hab. Iwony Chrzanowskiej (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi).

SPIS TREŚCI

Uczeń zdolny w szkole: fakty i mity (Krzysztof J. Szmidt).....	3-5
Szanse edukacji włączającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (Iwona Chrzanowska)	6-8
„Pakiet bezpieczeństwa” jako cel szczególny profilaktyki szkolnej (Jolanta Pietrzyk)	9-10
Frajda na technice (Beata Modrzejewska)	10-11
Historia Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie (Dorota Jankowska).....	12-13
„Co drzemie w bateriach?” Opis projektu edukacyjnego uczniów gimnazjum specjalnego w Kole (Barbara Jaworska).....	14
Z Klio pod rękę – oferta edukacyjna poznańskiego Oddziału IPN (Bartosz Kuświk).....	15
OCALENI OD ZAPOMNIENIA... (cz. 5) Jan Czyżewski (1921-1999) – ambitny „utrwalacz” dziejów regionalnych (Piotr Goldyn).....	16-17
W poszukiwaniu sensu – kilka uwag na marginesie konkursu „Poezja Czesława Miłosa – w stulecie urodzin poety” (Aleksandra Czaplicka-Wojtas, Wioletta Poturała)	18
Święto wielkopolskiej poezji (Aleksandra Czaplicka-Wojtas, Wioletta Poturała).....	19
Rozstrzygnięcie konińskich konkursów poetyckich	20
W Starym Mieście wiosnę zwiastuje... gżegzółka! Wyniki Gminnego Sprawdzianu Ortograficznego „Gżegzółka”	21
Nieprawda, że nie czytają! (Mira Olszak).....	22-23
VII Konferencja Administratorów Szkolnych Sieci Komputerowych KASSK 2011 (Agnieszka Lewandowska).....	23
Regionalizm w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Koninie (Agnieszka Mucha-Barciszewska)	24
Nowości w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Koninie (Laura Lewandowska)	25-26
Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie poleca (Laura Lewandowska, Magdalena Włodarkiewicz)	26
Wielkopolski system monitorowania i prognozowania (projekt usprawniający monitorowanie i prognozowanie systemu kształcenia zawodowego w Wielkopolsce).	27
Realizacja projektu termomodernizacji i przebudowy nowego budynku ODN-u	28

Krzysztof J. Szmidt pracownik naukowy Uniwersytetu Łódzkiego *

Uczeń zdolny w szkole: fakty i mity

Punkt wyjścia

- Nauczyciele szkół polskich nie interesują się zdolnościami i uzdolnieniami uczniów, może poza zdolnościami poznawczymi (akademickimi).
- Mają nikłą wiedzę o naturze zdolności, ich rodzajach i rozwoju.
- Nie prowadzą w sposób świadomy i systematyczny identyfikacji zdolności uczniów.
- Nie znają wielu podstawowych narzędzi diagnozowania zdolności i twórczości uczniów.

Konsekwencją jest otaczanie zdolności i uczniów zdolnych wieloma potocznymi przekonaniem, niemającymi uzasadnienia w wiedzy naukowej. Można je nazwać **mitami o uczniu zdolnym**. Mit w tym przypadku oznacza potoczne przekonanie, stereotyp, którego treść dotyczy właściwości ucznia zdolnego i jego funkcjonowania w szkole. Powszechne nauczycielskie mity o uczniu zdolnym:

- Uczniowie zdolni to ci, którzy mają najlepsze oceny szkolne.
- Uczniowie zdolni poradzą sobie w szkole i w życiu bez specjalnego wsparcia ze strony szkoły – z tego prostego powodu, że są właśnie zdolni.
- Uczniowie zdolni są kłopotliwi.
- Zdolności uczniów najlepiej pobudzać przy pomocy olimpiad przedmiotowych i konkursów.
- Większość uczniów zdolnych to tzw. „zdolne lenie”.

Inne mity:

- Z klasą pełną uczniów zdolnych łatwiej się pracuje.
- Nie potrzeba prowadzić specjalnych diagnoz – uczniowie zdolni sami się ujawniają w toku lekcji.
- Wielu uczniów zdolnych to odludki, mało uspołecznieni prymusi, których nikt nie lubi.

Robert J. Sternberg (Sternberg i inni, 2011, s. 11-12) twierdzi, iż najpowszechniejsze są mity:

- uczniowie zdolni to uczniowie mający wysokie IQ, zajmujący od 3 do 5% populacji;
- uczniowie zdolni i utalentowani to taka sama grupa, niezmienna od setek lat, a ich zdolności oparte są na tych samych podstawach.

Polskie psycholożki, Ewa Czerniawska i Maria Ledzińska (2011, s. 286), piszą zaś: „Przekonania na temat uczniów zdolnych to nierzadko krzywdzące stereotypy” (s. 286). Zgodnie z nimi uczniowie zdolni:

- to jednostki słabo przystosowane, oryginalne, a nawet ekscentryczne;
- zachowują się dziwnie;
- są trudni w kontakcie;
- stale są wycofani i bezradni w podejmowaniu i rozwiązywaniu problemów życia codziennego.

Wyniki badań

- Nauczyciele bardziej zajmują diagnozy negatywne, niż pozytywne. Jeśli prowadzą jakąkolwiek diagnozę, to prawie wyłącznie wtedy, gdy uczeń sprawia trudności wychowawcze (Giza, 2006).
- Z badań wynika, iż spośród wielu uzdolnień u swoich uczniów nauczyciele potrafią wskazać sześć rodzajów: sportowe, techniczne, plastyczne, muzyczne, matematyczne i literacko-językowe (tamże, s. 84).
- W 445 szkołach polskich, przebadanych przez Teresę Gizę, co trzeci nauczyciel nie ma opinii (pojęcia?) w sprawie kryteriów rozpoznawania uczniów zdolnych.
- Najczęściej i najłatwiej nauczyciele identyfikują u uczniów uzdolnienia artystyczne.
- Dokonując selekcji uczniów zdolnych, nauczyciele kierują się dwoma kryteriami: średnią ocen oraz rodzajem zaobserwowanych zdolności.
- Dziewczęta dwukrotnie częściej są wskazywane jako zdolne. Zdolności częściej są rozpoznawane u uczniów starszych. **Trafność nominacji nauczycielskich – ok. 20%**.
- Zdolności twórcze i twórczość są sprzeczne wyłącznie do działań artystycznych.
- W ponad 44% placówek nie są znane żadne pozaszkolne możliwości wspierania uzdolnionych uczniów.

Ku przestrodze

Jeden z twórców szkoły specjalnej dla uczniów zdolnych w Austrii, Andreas Salcher (2009, s. 50), podaje bardzo znamienity fakt, dobrze ilustrujący podejście wielu nauczycieli do dziecka zdolnego. Oto mama pewnego szczególnie uzdolnionego ucznia klasy I, która chciała dowiedzieć się, jak sobie radzić z tym, że uczy on się wszystkiego szybciej i lepiej niż jego koledzy, została przez nauczycielkę całkiem poważnie poinformowana: „Proszę się nie martwić, najpóźniej do trzeciej klasy wszystko się wyrówna”.

Warto zapytać:

- Co się „wyrówna”?
- I w jaki sposób się wyrówna: czy inne

dzieci „wyrównają” do poziomu ucznia zdolnego, czy uczeń zdolny „wyrówna” do poziomu uczniów przeciętnych?

Zacząć trzeba od zrozumienia zdolności i talentu

- O talencie możemy mówić w odniesieniu do wybitnych zdolności, spotykanych u niewielu ludzi.
- O zdolnościach i uzdolnieniach – w odniesieniu do niemal wszystkich ludzi.

Warto więc posługiwać się pojęciami „zdolności”, „uzdolnienia” i „talent” z większą ostrożnością, żeby nie straciły one sensu.

Zdolności są rozumiane jako:

1. potencjalna szansa, aktualnie niewystępująca, ale którą można nabyć;
2. biegłość, sprawność w wykonaniu jakiejś czynności;
3. aktualna możliwość jednostki do wykonania jakiejś czynności;
4. indywidualna właściwość człowieka, zapewniająca mu powodzenie w jakimś działaniu.

Uzdolnienia to:

- zdolności kierunkowe, specjalne, odpowiednio ukierunkowane, które warunkują ponadprzeciętny poziom wykonania jakiegoś rodzaju działalności, na przykład naukowej, artystycznej, fizycznej, technicznej itp.;
- inaczej – zdolności specjalne: poznawcze, językowe, literackie, matematyczne, techniczne, muzyczne, plastyczne, pedagogiczne, społeczne i in.

Talent z kolei to:

- specyficzny kompleks cech indywidualnych, ujawniających się już w okresie wczesnego dzieciństwa u niewielu osób, prowadzący do szczególnego mistrzostwa w jakiejś dziedzinie;
- inaczej – bardzo wysoki poziom określonej zdolności specjalnej lub wiązki uzdolnień, które przejawiają się w ponadprzeciętnej łatwości nabywania wiedzy lub sprawności w jakiejś dziedzinie (talent muzyczny, plastyczny, aktorski, literacki itp.).

Geniusz – odnosi się do najwyższego poziomu funkcjonowania intelektualnego i twórczego; geniusz to osoba:

- wybitnie uzdolniona;
- uznana społecznie;
- cechująca się mistrzostwem w jakiejś dziedzinie.

Dean K. Simonton (2010), jeden z najwybitniejszych badaczy ludzkiego geniuszu, upowszechnia od dawna istot-

◀◀ ną tezę o wybitnych, genialnych zdolnościach. Teza ta jest wynikiem wielu żmudnych badań historiometrycznych Simontona, a twierdzenia podobne do niej znajdziemy w wielu dobrych biografiach wybitnych twórców. Mówi ona, iż na geniusza składają się trzy ważne cechy-syndromy: wysoka produktywność, wysoka oryginalność i wybitna twórczość poświadczona rzeczywistymi osiągnięciami i ciężką, wytężoną pracą.

Trzy podstawowe grupy uczniów zdolnych w klasie:

- 1) **uzdolnieni intelektualnie** – odnoszą sukcesy w uczeniu się;
- 2) **uzdolnieni w różnych dziedzinach** – uczniowie zdolni w sztuce, technice, sporcie itp.;
- 3) **uzdolnieni twórczo** – charakteryzują się zdolnościami kreatywnymi w jednej lub kilku dziedzinach, wymyślając nowe i oryginalne rozwiązania.

Jak rozpoznać ucznia zdolnego i wybitnie uzdolnionego?

Dziewięć oznak świadczących o tym, że uczeń jest wybitnie uzdolniony (Nęcka, 2003, s. 167-168):

1. **Ciekawość poznawcza** – dzieci wybitnie zdolne są szczególnie dociekliwe i interesują się żywo sprawami ogólnymi, ale i konkretnymi.
2. **Spostrzegawczość** – zdolne dziecko zauważa najdrobniejsze szczegóły, dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy obiektami i ideami.
3. **Zainteresowania** – uczeń zdolny ma szerokie i w wybranych dziedzinach bardzo pogłębione zainteresowania. Dotyczą one także poważnych i „dorośli” problemów.
4. **Zamiłowanie do czytania („polykanie” lektur)** – dziecko zdolne bardzo dużo i szybko czyta, wykazuje prawdziwe zamiłowanie do czytania i ma ulubione dziedziny oraz lektury. Potrafi umiejętnie zreferować przeczytane treści.
5. **Wyobrażenia twórcze** – uczeń wybitnie zdolny ma łatwość w tworzeniu wyobrażeń i odtwarzaniu obrazów znanych. Jego wyobrażenia są dokładne i oryginalne, potrafi generować obrazy rzeczy nieistniejących, zaskakujące i sensowne.
6. **Koncentracja i wytrwałość** – dziecko zdolne łatwo się koncentruje i to na dłuższy czas, jest odporne na zmęczenie.
7. **Samokrytycyzm** – zdolne dziecko stawia sobie wysokie wymagania, jest samokrytyczne i ciągle niezadowolone z własnych osiągnięć.
8. **Dojrzałość** – dzieci wybitnie zdolne często dorównują dorosłym poziomem prowadzonej rozmowy, ich sądy są dojrzałe i uzasadnione. Osiągnięcia twórcze dzieci zdolnych niejednokrotnie dorównują dorosłym.
9. **Żwawość intelektualna** – dziecko zdolne łatwo popada w stan ekscytacji nowym problemem, czerpie przyjemność intelektualną z jego rozwiązywania. Obca jest mu apatia i znudzenie w sferze poznawczej.

Rzadko wszystkie te cechy występują u jednego dziecka.

Negatywne cechy uczniów zdolnych

- Trudności w przystosowaniu się do grupy: chęć ciągłego imponowania, rywalizowanie z innymi o wszystko. Dominacja.
- Zarozumiałość, pycha, lekceważenie okazywane rówieśnikom i nauczycielom.
- Egocentryzm, egoizm, koncentracja na sobie.

Struktura geniuszu według D.K. Simontona (2010)

Rzeczywiste, mierzalne osiągnięcia + ciężka, wytężona praca (ok. 10 lat)

Hierarchia zdolności

Geniusz

- Trudność z przechodzeniem od wiadomości do umiejętności.
- Przesadny perfekcjonizm.
- Chwiejność emocjonalna, nieśmiałość lub nadpobudliwość, agresywność bądź pasywność.

Wnioski

- 1) **Uczniowie zdolni to nie zawsze ci, którzy mają najlepsze oceny szkolne i najwyższy Iloraz Inteligencji.**
- 2) **Rozpoznanie zdolności i udzielenie wsparcia uczniom zdolnym są konieczne, bo bez nich nie rozwiną oni swoich potencjałów i nie staną się zdolnymi dorosłymi.**
- 3) **Zdolni uczniowie mają wiele problemów emocjonalnych bądź motywacyjnych (dysharmonia rozwoju) i przez to są kłopotliwi dla nieprzygotowanych nauczycieli. Pracy z uczniem zdolnym należy się tak samo uczyć, jak z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.**
- 4) **Olimpiady i konkursy przedmiotowe czy artystyczne motywują tylko niektórych uczniów zdolnych – duża ich część nie lubi jednak rywalizacji i słabo w niej wypada.**
- 5) **Praca z uczniem zdolnym może być prawdziwym wyzwaniem dla znużonego nauczyciela i stać się nową, bardzo satysfakcjonującą misją pedagogiczną.**

LITERATURA POLECANA

- ✓ Czaja-Chudyba I. (2009), *Jak rozwijać zdolności dziecka?*, WSiP, Warszawa.
- ✓ Eby J.W., Smutny J. F. (1998), *Jak kształcić uzdolnienia dzieci i młodzieży*, WSiP, Warszawa.
- ✓ Giza T. (2006), *Socjopedagogiczne uwarunkowania procesu identyfikowania oraz rozwoju zdolności uczniów w szkole*, Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, Kielce.
- ✓ Landau E. (2003), *Twoje dziecko jest zdolne*, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa.
- ✓ Ledzińska M., Czerniawska E. (2011), *Psychologia nauczania. Ujęcie poznawcze*, PWN, Warszawa.
- ✓ Limont W. (2004), *Szkola – szansa czy zagrożenie dla ucznia zdolnego*, „Psychologia w Szkole” nr 3.
- ✓ Limont W., red. (2004), *Teoria i praktyka edukacji uczniów zdolnych*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków.
- ✓ Limont W., Cieślukowska J., red. (2005), *Wybrane zagadnienia edukacji uczniów zdolnych*, tom I: *Zdolności i stymulowanie ich rozwoju*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków.
- ✓ Limont W., Cieślukowska J., red. (2005), *Wybrane zagadnienia edukacji uczniów zdolnych*, tom II: *Uczeń*

- *Nauczyciel – Edukacja*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków.
- ✓ Limont W. (2010), *Uczeń zdolny. Jak go rozpoznać i jak z nim pracować*, GWP, Gdańsk.
- ✓ Limont W., Dreszer J., Cieślukowska J., red. (2010), *Osobowościowe i środowiskowe uwarunkowania rozwoju ucznia zdolnego*, tom I i II, Wydawnictwo UMK, Toruń.
- ✓ Moenks F., Ypenburg I. (2007), *Jak rozpoznać uzdolnione dziecko. Poradnik dla rodziców*, Wydawnictwo WAM, Kraków.
- ✓ Nęcka E. (2003), *Inteligencja. Geneza, struktura, funkcje*, GWP, Gdańsk.
- ✓ Partyka M. (1999), *Zdolni, utalentowani, twórcy*, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN, Warszawa.
- ✓ Partyka M., red. (2000), *Modele opieki nad dzieckiem zdolnym*, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN, Warszawa.
- ✓ Pfeiffer S.I., Ed. (2008), *Giftedness In Children*, Springer, Florida.
- ✓ Salcher A. (2009), *Utalentowany uczeń i jego wrogowie*, Wydawnictwo Oświatowe Fosze, Rzeszów.
- ✓ Simonton D.K. (2010), *Geniusz*, Wydawnictwo APS, Warszawa.
- ✓ Sternberg R.J., Jarvin L., Grigorenko E.L. (2011), *Explorations in Giftedness*, Cambridge University Press, New York.
- ✓ Szmidi K.J., red. (2005), *Dydaktyka twórczości*, Impuls, Kraków.
- ✓ Szmidi K.J. (2007), *Pedagogika twórczości*, GWP, Gdańsk.
- ✓ Szmidi K.J. (2008), *Antytwórcze postawy uczniów, także zdolnych*, „Pro-

- blemy Wczesnej Edukacji” nr 1 (7).
- ✓ Szmidi K.J. (2009), *MacGyver i Bill Gates w szkolnej ławce*, „Psychologia w Szkole” nr 4 (24).
- ✓ Szmidi K.J., Ligęza W., red. (2009), *Twórczość dzieci i młodzieży. Stymulowanie – badanie – wsparcie*, OTE „Kangur”, Kraków.
- ✓ Szmidi K.J. (2010), *ABC kreatywności*, Difin, Warszawa.

* Krzysztof J. Szmidi jest profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Łódzkiego, kierownikiem Zakładu Pedagogiki Twórczości w Katedrze Badań Edukacyjnych na Wydziale Nauk o Wychowaniu UE. Zajmuje się badaniami problemów wychowania do twórczości i metodami pomocy w tworzeniu oraz metodologią nauk pedagogicznych. Jest autorem wielu książek (m.in. „Szkiecy do pedagogiki twórczości”, „Elementarz twórczego życia”, „Pedagogika twórczości”, „Trening kreatywności”), a także współautorem wielu podręczników do treningu twórczości (programy „Żywioły” i „Porządek i Przygoda. Lekcje twórczości”, „Trening twórczości w szkole wyższej”). Krzysztof J. Szmidi prowadzi od wielu lat treningi kreatywności dla różnych grup zawodowych i jest prezesem honorowym Polskiego Stowarzyszenia Kreatywności oraz superwizorem tego stowarzyszenia. Ostatnio wydał książkę „ABC kreatywności”, a pod jego redakcją ukazała się publikacja „Metody pedagogicznych badań nad twórczością. Teoria i empiria”. Miłośnik muzyki barokowej, jazzu, wspinaczki górskiej, wysp greckich i skandynawskiej powieści kryminalnej.

Iwona Chrzanowska pracownik naukowy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi

Szanse edukacji włączającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Przejście od społeczeństwa przemysłowego do cywilizacji wiedzy, w którym główną wartością stała się informacja, zrodziło konieczność zmiany spojrzenia na rolę i znaczenie edukacji w procesie rozwoju jednostkowego i społecznego. Porównując rzeczywistość społeczeństwa industrialnego i informacyjnego, zauważyć należy, że zmiany dotyczą szeregu obszarów. Zmienił się charakter zatrudnienia. Modele fabryk z pionową organizacją biurokratyczną zastąpiły uczące się organizacje oparte na kooperacji zatrudnionych. Tym samym strategia wysokiego wykształcenia i kwalifikacje dla nielicznych, a podstawowe umiejętności i algorytmy działania dla wielu, został zastąpiony nastawieniem na kształtowanie kompetencji intelektualnych bezwyjątkowo, dla każdego, kto zechce podjąć trud samorozwoju i samodoskonalenia. Konieczna okazała się również zmiana kryterium różnicowania populacji – z opartego na zdolnościach wrodzonych na kształtowanie umiejętności transakcyjnych, związanych z wymianą społeczną i uczestnictwem w różnorodnych grupach interakcyjnych. W społeczeństwie informacyjnym model selekcyjny jako postawa wobec zróżnicowania został zastąpiony rozwojowym modelem uczenia się przez całe życie. W edukacji obowiązkowej natomiast transmisja wiedzy ustąpiła miejsca wytwarzaniu wiedzy (J. Field, 2000). Wraz z rozwojem cywilizacji informatycznej coraz większego znaczenia nabiera bowiem już nie tyle zdobywanie, co przetwarzanie informacji, posługiwanie się nią. Stąd niektórzy ogłaszają już koniec cywilizacji wiedzy, którą zastąpić by miała era cywilizacji uwagi (W. Kot, 2007). Współcześnie potrzebna jest edukacja dostosowana do indywidualnych oczekiwań i potrzeb

ludzi, edukacja treściowo elastyczna i tkwiąca w życiowych sytuacjach. Tendencje te stały się podstawą zmiany spojrzenia na edukację podmiotową, której celem stać się miała realizacja hasła edukacji dla wszystkich.

Osoby niepełnosprawne pod koniec XX i w XXI w. stały się pełnoprawnymi członkami wspólnoty uczącej się. Dostrzeżono konieczność inwestowania w ich kształcenie, celem minimalizacji – niebezpiecznych w dobie cywilizacji wiedzy – zagrożeń marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Niebagatelne znaczenie miał również aspekt socjo-ekonomiczny, rachunek zysków i strat wynikający z uświadomienia sobie kosztów społecznych braków w wykształceniu. Polska należy do krajów, które nie mogą poszczycić się dobrymi wskaźnikami w tym zakresie. Czynnymi zawodowo niepełnosprawnymi jest w Polsce ok. 17% (17,3%), w krajach UE wskaźnik ten sięga 40-50%. Pociąga to za sobą określone skutki w sferze społecznej. Z rent utrzymuje się w Polsce dwukrotnie więcej osób niż w krajach wysoko rozwiniętych. Ich koszt to niemal 4% PKB, podczas gdy we Włoszech – 0,99%, w Niemczech – 1,05%, w Hiszpanii – 1,34%, w Czechach – 1,68%, na Słowacji – 1,97%, w Szwecji – 2,1%, a w Holandii – 2,39% (J. Iwańska, 2007, *Rynek pracy a niepełnosprawni*, www.ind.org.pl).

Szukając przyczyn tak niekorzystnych danych, warto zastanowić się nad miejscem kształcenia osób niepełnosprawnych w systemie edukacji, nad tendencjami, jakie stają się propozycjami rozwiązań problemu, ale również nad zagrożeniami wynikającymi z ich wprowadzenia.

Współcześnie systemy edukacyjne większości krajów zakładają możliwość realizacji obowiązku szkolnego przez oso-

by niepełnosprawne w różnych formach kształcenia. Gwarantują to postanowienia międzynarodowych gremiów, które przyjmowane przez państwa członkowskie stają się tym samym obligatoryjnymi w obrębie suwerennych decyzji państw zrzeszonych. I tak w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, przyjętej 13 grudnia 2006 na mocy rezolucji nr 61/106 w artykule 24. zapewnione zostało prawo osób niepełnosprawnych do edukacji w ramach inkluzywnego systemu kształcenia obejmującego wszystkie poziomy edukacji, bez ich wykluczania, za to z racjonalnym systemem wsparcia skoncentrowanego na indywidualne możliwości i potrzeby uczniów. Co istotne, w punkcie 4. tegoż artykułu wskazuje się, że wsparcie owych działań ma uwzględniać m.in. zatrudnianie nauczycieli, w tym niepełnosprawnych, którzy posiadają kwalifikacje do pracy z osobami niepełnosprawnymi, czyli potrafią korzystać z augmentatywnych i alternatywnych metod, środków, form, technik i materiałów edukacyjnych wspierających osoby niepełnosprawne w ich drodze edukacyjnej (Convention, 2006).

W przytoczonym fragmencie dokumentu pojawia się pojęcie inkluzywnego systemu kształcenia. Należy jednak zdefiniować nasze rozumienie kształcenia inkluzywnego. W polskim prawodawstwie nie ma jednoznacznej definicji tego pojęcia. Często traktowane jest ono synonimicznie z terminem integracja, czasami zaś rozumiane jest jako kolejny, wyższy etap w drodze do normalizacji sytuacji nie tylko edukacyjnej osób niepełnosprawnych. Najlepszym tego dowodem jest fakt, iż w przywoływanej już Konwencji w oryginale angielskim pojawia się w punkcie e) artykułu 24. termin *full inclusion*, który w tłumaczeniu na język polski jest już *pełną integracją*. Jednocześnie w polskim prawodawstwie oświatowym integracja edukacyjna oznacza coś innego niż proces włączania. Integracyjne kształcenie zostało wprowadzone jako forma edukacji rozporządzeniem MEN w roku 1993 i sprowadzało się do modelu kształcenia zakładającego konkretne rozwiązanie systemowe, klasę szkolną o liczebności uczniów nie większej niż 20 osób, w której od 3 do 5 osób stanowili uczniowie z niepełnosprawnością (dobieraną możliwie nieselekcyjnie) – pozostała 17-15-osobowa grupa rekrutowała się

z osób nieujawniających zaburzeń rozwojowych (jednak podobnie jak poprzednio w założeniu miała być ona w największym możliwym stopniu różnorodna) (Zarządzenie MEN z dnia 4 października 1993 r. Dz. U. Nr 9, poz. 36). Szereg przepisów dookreślających status klasy stanowi, że obowiązkowa jest tam dwuetatowa obsada pedagogiczna – pedagog i pedagog specjalny oraz możliwość zatrudnienia dodatkowych specjalistów, rehabilitantów dobieranych w zależności od potrzeb konkretnej grupy. O inkluzji w polskim prawodawstwie oświatowym nie mówi się w żadnym dokumencie. Można pośrednio „wytropić” ideę, śledząc tryb zmian sygnowany kolejnymi rozporządzeniami wewnątrzresortowymi. I tak w roku 1999 weszła w Polsce w życie reforma systemu edukacji, która dała dzieciom niepełnosprawnym „możliwość” kształcenia w każdym typie placówki, zatem specjalnej/segregacyjnej, integracyjnej i ogólnodostępnej (Ustawa o systemie oświaty, Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572).

Mam wrażenie, że wciąż w organach decyzyjnych, ale i wśród pedagogów nie ma świadomości, że konotacja pojęć integracja i inkluzja jest odmienna. Zgadzam się w pełni z poglądem Viktora Lechty, że integracja w działaniach edukacyjnych kojarzy się przede wszystkim z tolerancją – by mówić o inkluzji, należy założyć konieczność akceptacji (V. Lechta, 2010). Jak zatem realizowana jest idea akceptacji, rozumiana nie tyle jako przyzwolenie, ale przede wszystkim tworzenie warunków do skutecznej realizacji celów edukacji?

Zmierzanie drogą pełnego włączenia wydaje się jedynym właściwym kierunkiem myślenia w edukacji. Tylko w ten sposób zniesiony zostanie sztuczny podział na pedagogikę i pedagogikę specjalną, wygenerowany przez psychologizm pedagogiczny i zasadę selekcji. Jedynie myślenie kategoriami uczeń, bez jego przymiotnikowego dookreślenia, może zbliżyć nas do akceptacji wynikającej nie tyle z obowiązującego prawa, co wewnętrzne przekonania. Inkluzja uznana zasadą, powszechna i pełna, daje nadzieję na jedność pedagogiki w realizacji jej podstawowych celów – kształcenia i wychowania. Jest również szansą na wzajemne czerpanie z doświadczeń, na pełniejsze zrozumienie dziecka/ucznia/studenta, na rozwój teorii i praktyki dyscypliny.

Inkluzja może łączyć, ale może też dzielić, szczególnie, gdy w fazie konstytuowania się tendencji pojawią się życzeniowe założenia.

Pierwsze może wynikać z przeświadczenia/nadziei, że jako społeczeństwo jesteśmy gotowi na inkluzję.

Drugie – że posiadamy zaplecze

w postaci wykwalifikowanej kadry, mogącej sprostać wyzwaniu pracy w zespole heterogenicznym.

Trzecie – że efekty kształcenia inkluzywnego niepełnosprawnych będą lepsze niż w innych formach.

Postawy nauczycieli – czy zagrożenie dla powodzenia idei inkluzji?

Peter Mittler zauważa, że jedną z podstawowych przeszkód nauczania włączającego/inkluzywnego są postawy nauczycieli. Jeżeli nauczyciele szkół ogólnodostępnych są przeświadczeni, że uczniowie niepełnosprawni są inni, to konsekwencją będzie myślenie, że do współpracy z nimi potrzebne są jakieś szczególne kwalifikacje (P. Mittler, 2000). Takie podejście pojawić się może np. na skutek dysonansu poznawczego – zgodnie z teorią Festingera. Brak rzetelnej możliwości oceny sytuacji w efekcie posiadania wiedzy dotyczącej specyfiki funkcjonowania osób niepełnosprawnych rodzi poczucie frustracji, niepewności i lęku. Jedną z podstawowych potrzeb człowieka jest natomiast chęć utrzymania poczucia normalności, przewidywalności i jednoznaczności własnego życia. Jakikolwiek zakłócenie w tym zakresie, np. poprzez pojawienie się w otoczeniu osoby funkcjonującej odmiennie, może być odbierane jako zakłócające wypracowaną, poznawczą ocenę rzeczywistości (L. Festinger, 1957). Człowiek posiada naturalną potrzebę afiliacji, dzięki niej uczy się lepiej rozumieć świat, a tym samym i siebie. Gdy jednak w efekcie zbliżenia się do innych nie będzie możliwe zaspokojenie w stopniu koniecznym potrzeby normalizacji i jednoznaczności, wówczas zamiast postawy „ku” może pojawić się „od”, czyli odsuwanie się od ludzi lub wręcz ucieczka (K. P. Davidson, J. W. Pennebaker, S. S. Dickerson, 2000). Z badań prowadzonych w Polsce wynika, że niestety postawa odsuwania się często pojawia się w relacjach z niepełnosprawnymi. Krystyna Błężyńska wskazuje, że około 85% nauczycieli szkół ogólnodostępnych, gdyby mogła decydować, nie przyjąłaby do swojej klasy ucznia niepełnosprawnego (K. Błężyńska, 1992). 66% nauczycieli nie podjęłoby się pracy w placówkach integracyjnych (D. Al.-Khamisy, 2004). Tylko 10% obecnych studentów i 23,3% studentek pedagogiki dopuszcza taką możliwość (A. Domagała-Kręcioch, E. Zawisza, 2004). Nauczyciele różnicują swoje postawy w zależności od rodzaju niepełnosprawności ucznia. Najmniejsze szanse na akceptację w procesie inkluzji mają osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową, największe z zaburzeniami sensorycznymi (A. Pielecki, Z. Kazanowski, 2004).

Kwalifikacje nauczycieli w edukacji inkluzywniej

Nauczyciele – wyjaśniając powody swoich nieakceptujących postaw wobec procesu inkluzji – najczęściej wskazują na brak kwalifikacji własnych do pracy z osobą niepełnosprawną (U. Bartnikowska, M. Wójcik, 2004). Wyniki prowadzonych analiz zdają się to potwierdzać. Ponad 60% nauczycieli szkół ogólnodostępnych nie wie, na czym polega wieloaspektowa diagnoza. W programach studiów na kierunku pedagogika, a także w ramach uzyskiwania kwalifikacji nauczycielskich w obrębie przedmiotów nauczania nie ma obligatoryjnie wprowadzonych treści związanych z niepełnosprawnością, a tym bardziej z zaburzeniami procesu uczenia się. Metodyki szczegółowe bazują na dydaktyce ogólnej odnoszącej się do pracy z dzieckiem bez zaburzeń. Dlatego być może wciąż wielu nauczycieli uznaje, że główną przyczyną trudności szkolnych dziecka są biologiczne zaburzenia rozwoju. Nie towarzyszy im refleksja, że przynajmniej równoprawnym źródłem mogą być opisywane od lat w literaturze światowej procesy marginalizacji i wykluczenia (B. Hugill, 1996), zaburzenia komunikacji w relacji nauczyciel – uczeń, na które wskazuje choćby teoria kodów językowych (B. Bernstein, 1975), prawo reprodukcji kulturowej (M. G. McFadden, J. C. Walker, 1997) z efektem dziedziczenia ubóstwa, czy wyuczona bezradność (M. Seligman). Ponadto z badań prowadzonych wśród nauczycieli szkół ogólnodostępnych wyłania się niepokojący obraz stereotypowego postrzegania osób niepełnosprawnych. Iwona Dajnowska i Czesław Kosakowski wskazali na bardzo niebezpieczną dla przyszłości idei inkluzji tendencję – braku wiary w skuteczność działań edukacyjnych w stosunku do uczniów z niepełnosprawnością. W badanej przez nich grupie nauczycieli 60% nie wierzy, a dalsze 30% uważa, że niewielkie są szanse, by osoby niepełnosprawne po zakończeniu edukacji mogły znaleźć zatrudnienie i uzyskać niezależność ekonomiczną (Cz. Kosakowski, 2003). Czy można liczyć, przy takim podejściu, że w sytuacjach edukacyjnych zaangażują oni wszystkie swoje siły i zdolności dydaktyczne oraz wychowawcze, gdy z góry niejako deprecjonują wartość tych działań, a i niestety wysiłku dziecka?

Efekty kształcenia inkluzywnego

Inkluzywnie kształceniu uczniów pełnosprawnych i z niepełnosprawnością nie jest zadaniem ani łatwym, ani prostym, szczególnie w perspektywie obciążenia socjalistycznym stygmatem wspólnego frontu. Pojawiają się pytania o realizację idei. W Polsce wybrano model wspólnej podstawy programowej, najmniejszej

możliwej interwencji zewnętrznej wskazującej na niezwykłość sytuacji. Stąd nie ma w klasach polskich szkół realizujących inkluzję podwójnej obsady pedagogicznej, progu liczby uczniów w klasie, proporcji osób pełnosprawnych do niepełnosprawnych. Maria Chodkowska, twierdzi, że inkluzja powinna być procesem maksymalnie naturalnym, najlepiej żeby nie wymagała specjalnych zabiegów dostosowawczych, a zwłaszcza zmian warunków życia grupy, do której uczeń jest włączany (M. Chodkowska, 2004). W Polsce przeprowadzono już badania, które dotyczą pojedynczych grup osób niepełnosprawnych i mogą wskazać na efekty kształcenia realizowanego w inkluzji (I. Chrzanowska, 2009). Badania z roku 2006 i 2007 skoncentrowały się na grupie uczniów z niepełnosprawnością umysłową lekkiego stopnia, którzy całą swoją drogę edukacyjną (do 15 roku życia, w chwili badania) zrealizowali w szkole ogólnodostępnej. Wśród badanych kompetencji znalazło się: CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM, ZNAJOMOŚĆ I ROZUMIENIE POJĘĆ, LOGICZNE MYŚLENIE, STOSOWANIE WIEDZY W PRAKTYCE, OBLICZANIE oraz TWORZENIE. W CZYTANIU ZE ZROZUMIENIEM badani uczniowie uzyskali wynik 29,97% wyniku maksymalnego, gdy tekst dotyczył treści humanistycznych oraz 22,67% w przypadku nauk ścisłych. ZNAJOMOŚĆ I ROZUMIENIE POJĘĆ w zakresie treści humanistycznych to wynik na poziomie 32,33%, w naukach przyrodniczych i matematyce – 22,5%. Podobnie niskie są rezultaty, gdy spojrzeć na kompetencję LOGICZNE MYŚLENIE: 25,33% w przypadku treści humanistycznych i zaledwie 17,7% możliwego do uzyskania wyniku, gdy logiczne myślenie dotyczyło nauk matematyczno-przyrodniczych. Kompetencją szczególnie ważną wśród tu wymienianych jest STOSOWANIE WIEDZY W PRAKTYCE – to ona najwyraźniej ujawnia rzeczywiste efekty nauczania. Badani uczniowie tylko w około 1/3 przypadków potrafili wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów w obszarze treści humanistycznych i tylko w 17% sytuacji, gdy problemy dotyczą treści nauk przyrodniczych czy matematyki. Wyniki uzyskiwane przez uczniów z niepełnosprawnością intelektualną są bardzo niskie. W praktyce nie można uznać, że choć w minimalnym stopniu zostały w ich przypadku zrealizowane treści programowe. Czy takich efektów kształcenia inkluzyjnego oczekiwaliśmy? Czy tak ma wyglądać włączanie? Kim będą w społeczeństwie osoby z niepełnosprawnością, jeśli ukończą edukację z takim poziomem wiedzy i umiejętności?

Czy zatem warto stawiać na ideę inkluzji jako przyszłość edukacji uczniów z niepełnosprawnością? Z pewnością tak. Jednak konieczna jest świadomość niebezpieczeństw, konieczne jest kształtowanie sprzyjających jej postaw społecznych, niezbędne jest przygotowanie kadr do współpracy z dzieckiem niepełnosprawnym, głównie merytoryczne dotyczące wiedzy na temat możliwości, potrzeb i warunków, jakie muszą być spełnione, by dziecko mogło skutecznie uczestniczyć w edukacji. Nie wolno przyzwolić na inkluzję pozorną, ideę dla idei, wprowadzoną do systemu kształcenia tylko dlatego, że jest trendy. Taka inkluzja nie będzie jednoczyła pedagogiki i pedagogiki specjalnej, odwrotnie: wskaże, że niemal wszystko je dzieli – i kuriozalnie za czas jakiś może dowieść, że najlepszym rozwiązaniem w kształceniu osób z niepełnosprawnością jest segregacja.

BIBLIOGRAFIA

- Al.-Khamisy, D. (2004) *Gotowość nauczycieli edukacji przedszkolnej do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych*, [w:] G. Dryżałowska, H. Żuraw (red.) *Integracja społeczna osób niepełnosprawnych*, Warszawa: Żak
- Bartnikowska U., Wójcik M. (2004) *Zaniedbania w aspekcie triady: szkoła – rodzice – dziecko w kształceniu integracyjnym i masowym dzieci z wadą słuchu*, [w:] Z. Gajdzica, D. Osik-Chudowolska (red.), *Wątki zaniedbane, zaniechane, nieobecne w procesie edukacji i wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych*, Lublin: Wydawnictwo UMCS
- Bernstein, B. (1975) *Class, Codes and Control*, t. 3, London: Routledge and Paul
- Błęszyńska, K. (1992) *Determinanty przystosowania ucznia niepełnosprawnego do środowiska szkoły masowej*, [w:] A. Hulek, B. Grochmal-Bach (red.) *Uczeń niepełnosprawny w szkole masowej*, Kraków: Wydawnictwo WSP
- Chrzanowska, I. (2009) *Zaniedbane obszary edukacji – pomiędzy pedagogiką a pedagogiką specjalną. Wybrane zagadnienia*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”
- *Convention on the Rights of Persons with Disabilities, promotion and protection of human rights: human rights questions, including alternative approaches for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms*, United Nations: 2006, <http://www2.ohchr.org/english/law/disabilities-convention.htm>
- Chodkowska, M. *Problemy pedago-*

gicznego wsparcia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie społecznego funkcjonowania w klasie szkolnej, [w:] Z. Palak, Z. Bartkiewicz (red.) *Wsparcie społeczne w rehabilitacji i resocjalizacji*, Lublin: Wydawnictwo UMCS

- Davidson, K. P., Pennebaker, J. W., Dickerson, S. S. (2000) *Who Talks? The Social Psychology of Illness Support Groups*, „American Psychologist”, 55:2
- Domagała-Kręcioch A., Zawisza, E. (2003) *Postawy studentów uczelni pedagogicznych wobec niepełnosprawności*, [w:] M. Chodkowska (red.) *Wielowymiarowość integracji w teorii i praktyce edukacji*, Lublin: Wydawnictwo UMCS
- Field, J. (2000), *Lifelong Learning and the New Educational Order*, London
- Festinger, L. (1957) *A Theory of Cognitive Dissonance*, New York: Row, Peterson
- Hugill, B. (1996), *Death of the Comprehensives*, „Observer”, January
- Kosakowski, Cz. (2003) *Węzłowe problemy pedagogiki specjalnej*, Toruń: Wydawnictwo AKAPIT
- Kot, W. (2007) *Nakręcenie Polską*, „Wprost”, nr 27
- Lechta, V. (2010) *Pedagogika inkluzyjna*, [w:] B. Śliwerski (red.) *Pedagogika. Podręcznik akademicki*, t. 4, Gdańsk: Pedagogika GWP (w druku)
- Mc Fadden, M. G., Walker, J. C. (1997) *Resistance Theory* [in:] L. J. Saha (ed.) *International Encyclopedia of the Sociology of Education*, Canberra: Pergamon Title
- Mittler, P. (2000) *Working Towards Inclusive Education*, London: Fulton
- Pielecki, A., Kazanowski, Z. (2001) *Przygotowanie nauczycieli do realizacji założeń integracji szkolnej dzieci niepełnosprawnych*, [w:] Z. Palak (red.) *Pedagogika specjalna w reformowanym ustroju edukacyjnym*, Lublin: Wydawnictwo UMCS
- Seligmann, M. E. P. (1975) *Helplessness: on Depression, Development, and Death*, San Francisco: W. H. Freeman
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*, tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572
- *Zarządzenie MEN z dnia 4 października 1993 r. w sprawie zasad sprawowania opieki nad uczniami niepełnosprawnymi, kształcenia w ogólnodostępnych i integracyjnych publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz organizacji kształcenia specjalnego*, Dz. U., Nr 9, poz. 36

„Pakiet bezpieczeństwa” jako cel szczególny profilaktyki szkolnej

W związku z rosnącym zagrożeniem życia i zdrowia dzieci i młodzieży, wynikającym z coraz powszechniejszej dostępności do substancji o działaniu psychoaktywnym, potocznie nazwanych „dopalaczami”, na początku października 2010 r. Minister Edukacji Narodowej Katarzyna Hall zwróciła się z apelem o:

- przeanalizowanie realizowanego przez szkoły i placówki programu profilaktyki i ewentualne dostosowanie jego treści do zagrożeń związanych z zażywaniem „dopalaczy”;
- włączenie tej tematyki w treści zajęć realizowanych z uczniami;
- przygotowanie i przeprowadzenie spotkań i rozmów z rodzicami uczniów, które pomogą im w poznaniu problemu oraz wskażą miejsca, w których mogą uzyskać dodatkowe informacje.

Nawiązując do tego apelu, Ministerstwo Edukacji Narodowej w marcu 2011 przekazało dyrektorom szkół i placówek systemu oświaty materiał zawierający propozycje działań w zakresie profilaktyki narkomanii, w tym używania przez młodzież nowych narkotyków, tzw. dopalaczy. Propozycje zostały przygotowane przez Główny Inspektorat Sanitarny, Komendę Główną Policji, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji. Mogą one służyć dyrektorom szkół i placówek w podejmowaniu działań z zakresu profilaktyki narkomanii w ramach szkolnego programu profilaktyki. Materiały te dostępne są na stronie MEN-u, stanowią pomoc dla dyrektorów oraz nauczycieli. Znajdą w nich Państwo przydatne treści, które będzie można wykorzystać w codziennej pracy. Ponadto do planu nadzoru pedagogicznego włączono nowy kierunek realizacji polityki oświatowej przez kuratorów oświaty w roku szkolnym 2010/11 dotyczący monitorowania „Realizacji działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w tym współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami oraz wykorzystanie przygotowanych przez nie ofert i materiałów”.

Pozwolę sobie wspomnieć, że narkotyki towarzyszyły człowiekowi od zarania dziejów. Odurzające właściwości maku lekarskiego opisano na tabliczkach sumeryjskich, których wiek określa się na 6000 lat. Na papirusie Ebersa, pochodzącym z 1550 r. p.n.e. znaleziono wzmiankę o

opium, które zdolne było powstrzymać silny płacz dzieci. Przed niebezpiecznymi właściwościami pochodnych maku przestrzegali starożytni mędrcy już w piątym wieku p.n.e. Indiańska legenda głosi, że liście koki podarowane zostały człowiekowi przez bóstwo, by dać mu siłę, radość, zapomnienie trosk. Inkowie używali tych liści w czasie obrzędów religijnych, a po podbiciu Ameryki przez Hiszpanów ich stosowanie rozpowszechniło się bardzo. Haszysz znany był w Chinach i używany jako środek znieczulający już 2800 lat p.n.e. Każdy nowo odkryty środek odurzający początkowo fascynował środowisko medyczne – był lekarstwem przeciwko cierpieniom ludzkim. Tak właśnie szeroką popularnością cieszyła się początkowo morfina (odkryta w 1805 r.), heroina (odkryta w 1918 r.), kokaina (święcąca triumfy w okresie wojen światowych) czy LSD-25. Dopiero po pewnym czasie odkryto zgubne dla organizmu ludzkiego działanie tych substancji (A. Markiewicz, Środki odurzające a młodzież, 2000). Obecnie dołączyły do „tej listy” dopalacze – nazwałabym je środkami spektakularnymi, dlatego że nieznanymi jest potencjalnemu użytkownikowi ich skład, opakowanie jest nieoznaczone, stąd też trudno przewidzieć, jak będą działały na organizm człowieka, producent nas o tym nie informuje. Trudno też w przypadku ich zażycia i tzw. powikłań pomóc osobie, która taki środek zażyła, ponieważ – kolokwialnie mówiąc – mogą „nie wyjść w badaniu”.

Warto więc zastanowić się, dlaczego niektóre dzieci i młodzież sięgają po środki uzależniające, czy ma to związek z ich zachowaniami ryzykownymi; interesująca jest również edukacja w tej materii. Podejmowanie takich zachowań ma znaczenie rozwojowe, ponieważ w tym wieku brak jest umiejętności lub innych sposobów umożliwiających zaspokojenie najważniejszych potrzeb psychologicznych, tj. miłości, akceptacji, uznania, bezpieczeństwa, przynależności, doświadczania. Zachowania ryzykowne pozwalają realizować ważne cele rozwojowe, takie jak określenie własnej tożsamości czy uzyskanie niezależności od dorosłych. „Pomagają” radzić sobie z przeżywanymi trudnościami życiowymi, w tym zredukować lęk i frustracje. Jedno zachowanie ryzykowne pociąga za sobą inne.

Motywy takich zachowań to najczęściej wpływ grupy rówieśniczej, ciekawość życia, szukanie nowych wrażeń. Narkotyki daje młodzieży pewność siebie, pozornie chroni przed problemami i negatywnymi uczuciami. Wojciech Eichelberger w wywiadzie udzielonym „Polityce” stwierdził, że brak to taki hak, na którym zawieszają się różne uzależnienia. Brak stabilnej samooceny, brak miłości, brak wiary w siebie, brak poczucia bezpieczeństwa, brak umiejętności rozwiązywania problemów.

Obecne czasy charakteryzuje przyspieszone tempo dojrzewania młodego pokolenia. Często nie jest to proces harmonijny. Szybki rozwój w sferze biologicznej i intelektualnej nie zawsze idzie w parze z dojrzewaniem emocjonalnym. Niedojrzały jeszcze system emocjonalny, wobec wielkich wymagań stawianych dziecku, rodzi stres. Sytuacja sprzyja sięganiu po narkotyki, alkohol czy inne substancje psychoaktywne, w tym tak modne w ostatnim czasie dopalacze.

Młody organizm jest szczególnie podatny na negatywne skutki ich używania, a pozorne zyski kuszą i zachęcają do ponownego wzięcia, do „wyluzowania” się i pozornego uwolnienia od stresu. Najczęstszymi powodami sięgania u dzieci i młodzieży po narkotyki są: ciekawość, presja kolegów i koleżanek, aspirowanie do dorosłości, niezadowolenie z siebie i swojego życia, konflikty i napięcia wewnętrzne, problemy w szkole lub w domu, robienie na przekór dorosłym, brak atrakcyjnych sposobów spędzania wolnego czasu. Do najpoważniejszych zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież należą: palenie tytoniu, używanie alkoholu, używanie innych substancji psychoaktywnych (narkotyków, leków, środków wziewnych, dopalaczy), wczesna aktywność seksualna, zachowania agresywne, zachowania przestępcze, wargary, porzucenia szkoły, ucieczki z domu, samookaleczenia. Szkoła jest miejscem, gdzie występują nieomal wszystkie nurtujące młodzież problemy i związane z tym zagrożenia. Dlatego też szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznania niedostosowania społecznego i podejmowania stosownych działań profilaktycznych.

Zasadniczym celem profilaktyki w placówce oświatowej jest uchronienie przed patologią, zanim jeszcze do niej dojdzie. Psycholog, dr n. biol. Zbigniew

◀◀ Bielan, wykładowca Wyższej Szkoły Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu, w swoim wystąpieniu na konferencji o tematyce „Substancje psychoaktywne i ich wpływ na współczesną młodzież” zorganizowanej przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Koninie i Kuratorium Oświaty w Poznaniu Delegatura w Koninie, która miała miejsce w lutym 2011, wskazał jeszcze jeden cel szkolnej profilaktyki: **wyposażenie młodych ludzi w pakiet bezpieczeństwa**, który pozwoli przetrwać, jeżeli sięgnie on po narkotyk lub inny środek uzależniający. Powiedział on, że na ten temat w edukacji nie wolno kłamać. Zdarza się jednak, że polska szkoła i jej edukatorzy stosują w przeprowadzaniu działań profilaktycznych z młodzieżą system restrykcyjny. Polega on na tym, że w swojej pracy profilaktycznej z uczniami edukatorzy przede wszystkim naświetlają zgubne skutki sięgania po środki psychoaktywne, a nie informują, co robić, jeżeli już taki środek się zażyje. Pan doktor zadał pytanie, ile dzieciaków musi zginąć, aby współczesna polska szkoła zrozumiała, że chodzi o innego typu skuteczną edukację w profilaktyce, głośno zastanawiał się nad przyczynami niewydolności szkoły, która postawiona przed problemem znana jest z komunikatów typu „jesteś beznadziejny”, „zawiodłeś moje zaufanie”. Idąc dalej, mówił, że tak naprawdę istnieją zagrożenia niewspółmiernie większe od dopalaczy, takie jak złe postępowanie ludzi, którzy powinni pomagać, a robią to w sposób nieumiejętny, niekoniecznie w złą woli. Modnie dziś mówić o dopala-

czach, więc o nich mówimy. I powinniśmy mówić, że są szkodliwe, ale nie mówmy, że od razu zabijają (wypowiedź jego dotyczyła także innych środków psychoaktywnych). Przykładowo nauczyliśmy dzieci, jak pić alkohol. W większości polskich rodzin już od najmłodszych lat posiadają one taką wiedzę, bo ich rodzice umieją złagodzić i zminimalizować jego szkodliwy wpływ na organizm. Tata, dziadek lub zaprzyjaźniony wujek udzielają informacji: „nie mieszaj”, „jeżeli pijesz, to jedź”, „nie pij więcej niż...”, „na drugi dzień po picciu najlepiej...” i tym podobnie. Dają wskazówki, jak działa alkohol i jakie zagrożenia mogą zaistnieć, jeżeli się po niego sięgnie. Dopuszczają możliwość picia alkoholu. Edukując, mówią prawdę, wyposażają dzieci – być może bezwiednie – w pakiet bezpieczeństwa, co zrobić i jak się zachować, kiedy ma się do czynienia ze środkiem uzależniającym, w tym przypadku z alkoholem. Pan doktor Bielan podał również przykład ucznia, który postanowił na dyskotecę sięgnąć po narkotyk, zażył jedną porcję – i nic się nie działo. Sięgnął więc po następną, dalej nie działo się nic, zażył trzecią. Obudził się w szpitalu. Zabrakło wiedzy, że ten konkretny środek działa dopiero po dwudziestu pięciu minutach. Niewiedza okazała się zgubniejsza niż sam narkotyk.

Pamiętajmy też, że patologia jest barwna i bardziej pociągająca. Przekazujemy młodym ludziom informacje, że absolutnie nie akceptujemy używania środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy, ale dopuszczamy taką możliwość, bo dopalacze i inne środki psychoaktywne

są atrakcyjne z punktu widzenia młodego człowieka. Wyposażmy uczniów w pakiet bezpieczeństwa, a ponieważ w edukacji nie wolno kłamać, nie mówmy, że narkotyk od razu uzależnia – tak się może zdarzyć, ale generalnie tak nie jest. Młodzi ludzie dobrze o tym wiedzą, przekazując więc taką informację, nie jesteśmy dla nich wiarygodni. Edukowanie dzieci i młodzieży powinno polegać raczej na partnerskiej konwersacji niż autorytarnym narzucaniu własnych poglądów. Należy naświetlić problem narkomanii, jednak przyjąć także do wiadomości wypadki zażycia narkotyków, zaakcentować, że tego nie akceptujemy i wyposażyć odbiorcę w rzetelną wiedzę na powyższy temat. Trzeba zwrócić się w kierunku szeroko pojętej profilaktyki. Nie w kierunku tworzenia programów profilaktycznych, których jest wiele, tylko ich wdrożenia, faktycznego, autentycznego ich stosowania w szkołach w pracy z dziećmi, nauczycielami, rodzicami.

Reasumując – edukacja profilaktyczna to działania stwarzające człowiekowi okazję aktywnego gromadzenia różnych doświadczeń, które powodują wzrost jego zdolności do radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. W myśl tej definicji do profilaktyki zaliczyć trzeba zajęcia uczące dzieci i młodzież różnych umiejętności społecznych, podnoszenia wiary w siebie, zapoznawania ich z wartościami, jakimi należy się w życiu kierować, to pomaganie im w lepszym zrozumieniu świata i ludzi. Zawsze pamiętajmy – powtarzając za doktorem Bielanem – że w edukacji nie wolno kłamać.

.....
Beata Modrzejewska nauczycielka Gimnazjum we Władysławowie

Frajdna na technice

Reforma oświatowa z 1999 r. w znacznym stopniu ograniczyła ilość godzin techniki w szkole podstawowej i gimnazjum. Efektem tego była likwidacja w wielu placówkach pracowni technicznych. Dziś, zgodnie z nową podstawą programową, niejedna szkoła stoi przed problemem zorganizowania odpowiedniego zaplecza (pomieszczenia i wyposażenia) do prowadzenia tych zajęć.

Rozwiązaniem sytuacji jest przystąpienie placówki do jednego z projektów pana Witolda Jakubka. Gwarantuje to szkole wyposażenie pracowni w niezbędne materiały, narzędzia i urządzenia ze strony firmy „Jawi”. Ze strony szkoły nie wymaga to żadnych szczególnych działań. Wystarczy nawiązać kontakt z przedstawicielem firmy – p. Witoldem Jakubkiem. Firma „Jawi” ma w swojej ofercie projekty

przewidziane do realizacji na poszczególnych etapach nauczania. Uczniowie otrzymują gotowe zestawy, w których znajdują się narzędzia, materiały, przybory kreślarskie – wszystko to, co jest niezbędne do wykonania całego zadania. Plusem jest też to, że z zestawów można korzystać praktycznie w każdej sali lekcyjnej. W czasie zajęć uczniowie łączą teorię z praktyką, rozwijają zdolności manualne i nabywają doświadczenie, które mogą wykorzystać w przyszłości.

Każdy projekt może być realizowany w gimnazjum w wymiarze 60 godzin w cyklu rocznym po 2 godziny w tygodniu lub w cyklu dwuletnim po 1 godzinie tygodniowo. Jednolite zestawy dla każdego ucznia pozwalają wyeliminować różnice powstające przy indywidualnym zaopatrzeniu się dzieci w materiały. Nie powo-

duje to więc zazdrości i nierównych szans już w chwili rozpoczęcia pracy. Zmniejsza to też obciążenie rodziców w zdobywaniu potrzebnych materiałów i powoduje, że uczniowie są zawsze przygotowani do lekcji. W tych zajęciach jest coś więcej niż kształcenie umiejętności technicznych – to integracja grupy, wyciszenie, korzystanie z pomocy innych i wzajemne podziwianie swoich prac, podbudowywanie autorytetu innych w bardzo pozytywny i naturalny sposób. Może widzieć zalety tej metody poprzez wcześniejsze swoje doświadczenie zawodowe, ale wiem już, jak wykorzystać tę metodę, by zrealizować podstawę programową i osiągnąć coś jeszcze. Od przyszłego roku szkolnego chcę wprowadzić metodę Pana Jakubka jako program nauczania techniki. Polecam go wszystkim nauczycielom z pasją.

„Karmienie” uczniów teorią na technice było w pewnym momencie nie do zniesienia. Sami uczniowie mieli dość takiego sposobu nauki. Od października 2010 robię z nimi model „Owad I” i teraz dopiero zajęcia te można nazwać techniką.

Jeśli szukasz sposobu na lekcje, na które uczniowie czekają z niecierpliwością, to zajrzyj na stronę JAWI. Jeśli lubisz patrzeć na duże i okrągłe ze zdziwienia, a nawet zachwytu oczy uczniów, to zaoferuj im metodę projektu, którą proponuje pan Witold Jakubek. Gdy stanęłam w czerwcu ubiegłego roku przed dylematem, który podręcznik wybrać, żaden mnie nie zachwyił. Poszukując pomysłów w sieci, natknęłam się na ofertę JAWI – dzięki której lekcje techniki są inne niż wszyst-

kie. Koszty są mniejsze niż w przypadku podręcznika, uczeń otrzymuje wszystko, co potrzebne – od najmniejszego kawałka włóczki do wiertarki. Przychodzi na zajęcia z dobrym humorem i zapałem do pracy. Na lekcjach słucha, pisze, czyta, odmierza, rysuje, piłuje, szlifuje, wierci i – co najważniejsze – nie nudzi się. Nigdy nie zadaje trudnych pytań: „Po co ja się tego uczę i kiedy mi się to przyda?”. Radość, jaką sprawia uczniom samodzielne wykonanie niby zwykłego, ale jakże niezwykłego – bo własnego – pompona i zachwyty, jaki wyrażają, podziwiając swoje dzieła, bywa nie do opisania. Cały projekt jest dokładnie zaplanowany, wspomagany kartami pracy dla ucznia i nauczyciela, wyposażony w komplet materiałów i

narzędzi pozostających na stanie pracowni. Dzieci świetnie rozwijają swoje umiejętności manualne. Zajęcia dają motywację również tym uczniom, którzy na innych przedmiotach nie mogą „zabłysnąć”. Tu często stają się liderami, do których inni zwracają się o pomoc i radę. Wspólne narzędzia dla każdej pary uczniów uczą ich planowania pracy, współpracy z kolegą – czego w dzisiejszym świecie indywidualistów bardzo brakuje. Pomysł jest moim zdaniem bardzo trafiony.

W projekcie realizujemy zarówno cele ogólnotechniczne jak i wychowawcze. Polecam go zwłaszcza tym, którzy stawiają sobie za cel innowacyjność (a może raczej powrót do sprawdzonych pomysłów) na lekcjach techniki.

Dorota Jankowska dyrektorka Szkoły Podstawowej w Przyjmie

Historia Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie

fol. Pierwsze przyjemskie nauczycielki Ludwika Taraszka i Genowefa Lewartowska

Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie to od roku 2004 moje miejsce pracy. Ładny, jasny, czysty budynek wśród pól „malowanych pszenicą, posrebrzanych żytem”. Miejsce, gdzie 107 dzieci otrzymuje każdego dnia porcję wiedzy, a wraz z nią troskę, uwagę i życzliwość nauczycieli. Nie ma tu miejsca na anonimowość, nie spotkałam się z drastycznymi przejawami agresji wśród uczniów, o jakiej wiele się słyszy w szkołach miejskich. Słowem – idealne miejsce do pracy dla nauczyciela.

DAWNO, DAWNO TEMU...

Jak głosi legenda, król Kazimierz Wielki zablądził, polując w lesie i zanim odnalazł drogę, zrobiło się ciemno. Zapukał do pierwszej chaty, której światła zobaczył. Mieszkał w niej wieśniak z rodziną. Prości ludzie bardzo serdecznie ugościli króla, który poczuł się wśród nich wyjątkowo PRZYJEMNIE. Nadał więc swemu dobroczyńcy nazwisko Przyjemski... Ponoć jednym z jego potomków był założyciel i właściciel wsi Przyjma – Stanisław Przyjemski. Pochodził ze znanej rodziny pieczętującej się herbem Rawicz.

JAK TO ZE SZKOŁĄ BYŁO...

W 1914 roku we wsi Przyjma w domu jednego z mieszkańców (pana Nowakowskiego) powstała szkoła, do której uczęszczało 20-30 dzieci. W pierwszej kronice obecnej szkoły z roku 1968 wymienia się ich nazwiska.

Do roku 1935 izby lekcyjne zmieniały kilkakrotnie właścicieli. Kiedy w roku 1935 wybudowano we wsi w czynie spo-

lęcznym remizę strażacką, dwa pomieszczenia przeznaczono na szkołę.

Wybuchła wojna i szkołę zamknięto. Lekcje zaczęły się odbywać w niej dopiero po wyzwoleniu od dnia 16 kwietnia 1945 r. W bardzo trudnych warunkach (brak sprzętów i podręczników) rozpoczynali pracę pierwsi przyjemscy nauczyciele – pani Ludwika Taraszka i Genowefa Lewartowska.

Szkoła organizowała różne imprezy kulturalne dla mieszkańców wsi. Zysk z przedstawień przeznaczano na zakup książek i pomocy dydaktycznych. Pomału poprawiały się warunki, podnosił się też stopień organizacyjny szkoły – z pięciu do siedmiu klas. Wynikła potrzeba poszerze-

nia bazy lokalowej. Dzięki naczelnikowi straży w Przyjmie panu Wiktorowi Nowakowskiemu i społeczności lokalnej jesienią 1958 r. powołano Komitet Budowy Szkoły. W jego skład wchodziło ponad 20 osób razem z przewodniczącym Wiktorem Nowakowskim.

Za fundusze zebrane od mieszkańców Przyjmy, pobliskiego Lubcza i Benignowa zakupiono za 36 tysięcy złotych plac pod budowę od Ludwika Papierskiego. Trzeba było jednak prawie 10 lat, aby zaczęły się wznosić mury nowej szkoły. Niezbędna była wtedy budowa dróg i elektryfikacja wsi. Dopiero 28 maja 1967 r. wmurowano kamień węgielny pod gmach nowej szkoły, która zaczęła powstawać w czynie społecznym dzięki miejscowej ludności i załodze budowniczych Elektrowni Pątnów. Załoga Beton-stalu postanowiła wybudować gmach szkoły w stanie surowym zamkniętym. Do pracy włączyli się inni podwykonawcy: Załogi Energomontażu-Północ z Warszawy, Instalacji-Poznań, Elektrobudowy-Katowice, Hydrobudowy-7 z Poznania.

22 czerwca 1968 r. odbyła się uroczystość oficjalnego przekazania szkoły do użytku. Nowy gmach liczył 6 dużych sal lekcyjnych, salkę gimnastyczną, stołówkę, gabinet lekarski i 2 mieszkania dla nauczycieli.

A oto kawałek historii socjalistycznej, poetyckiej i jakże budującej... Wiersz napisany przez przewodniczącego Społecznego Komitetu Budowy Szkoły pana Wiktora Nowakowskiego.

fol. Wmurowanie kamienia węgielnego

BUDOWNICZOWIE PAŃNOWA

*Choćbym wyszukał najpiękniejsze słowa,
Złożył je w rymy, pieśnią Was powitał,
Pieśnią piękniejszą niż aniołów mowa,
Najskrytsze myśli w jej strofach wypisał,
Choćbym w niej stopił swoją duszę całą,
Wiem, że to wszystko jest dla was za mało.*

*Wy tu przyszlście, by jak czarodzieje,
Zmienić oblicze tej konińskiej ziemi,
Ziemi, o której mówią dawne dzieje,
Że mimo skarbów w głębi ukrytymi,
Chociaż dla was może i najpiękniejsza,
Przecież dla kraju była najbiedniejsza.
Wyście te ziemie przebudzili gwałtem,
Zburzyli lasy i łąki kwitnące
I zbudowali wspaniałe giganty
Dachami swymi nieba sięgające.
A te kominy to mi się zdawało,
Że czarodziejskie, niewidzialne ręce
Codziennie wyżej unoszą do góry.
Dziś stoją dumne, rozdzierając chmury
I sinym dymem obwieszczają światu,
Że wy dla kraju w tym roku oddacie
Jeszcze we wrześnieiu tysiąc megawatów.*

*Niech Wam fanfary zabrzmią dookoła,
Przyjmijcież od nas uścisk dłoni bratniej,
A serca nasze dziś dla was tak biją
Jak dzwon Zygmunta, jak salut armatni.*

Oto co zapisano w pierwszej szkolnej kronice na temat patrona nowo powstałej szkoły: „Pismem z dnia 20 lipca 1968 roku nr 1b 19a/18/68 Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego nadało Szkole Podstawowej w Przyjmie nazwę: SZKOŁA PODSTAWOWA im. MARII SKŁODOWSKIEJ-CURIE w PRZYJMIE”.

W roku 1998 ówczesne władze miasta i gminy Golina podjęły decyzję o rozbudowie placówki, gdyż okazała się zbyt ciasna, niedostosowana do potrzeb uczniów. Dobudowano jedno piętro, zmieniły swe miejsca pokój nauczycielski i gabinet dyrektora, powstała pracownia komputerowa, a także nowe sale lekcyjne.

W kronikach szkolnych opisane zostały liczne uroczystości, które w ciągu lat stały się tradycją szkoły. Wymienić należałoby Święto Pieczonego Ziemniaka, Dzień Nauczyciela, Bal Straszyleł, Andrzejki, Wigilię Szkolną z obowiązkowymi Jasełkami, które zdobywała Imiejsce w Powiatowym Konkursie Twórczości Bożonarodzeniowej – katecheta M. Ziemińczak tworzy współczesne teksty do historii narodzin Boga-Człowieka i konsekwencji tego wydarzenia. Tradycją jest też w szkole Choinka Noworoczna z występami uczniów wszystkich klas i wizytą Świętego Mikołaja, spektakle z okazji Dnia Ziemi czy Bal Absolwen-

tów, w organizację którego najbardziej zaangażowani są rodzice uczniów. Rada Rodziców to organ wyjątkowo prężnie działający w szkole od chwili jej powstania. Organizuje w całości uroczystość choinkową oraz Dzień Dziecka i Bal Absoluta, dofinansowuje każdego roku wycieczki klasy kończącej szkołę czy zakup nagród dla wyróżniających się uczniów. Dwa razy w ciągu roku Rada Rodziców jest organizatorem Balu Andrzejkowego i Balu Karnawałowego dla dorosłych, a dochód z nich jest w całości przeznaczany na finansowanie działań mających na celu dobro uczniów.

„SĄ TAKIE MIEJSCA, DO KTÓRYCH CHCE SIĘ POWRACAĆ” – takie słowa zostały między innymi zapisane w szkolnej kronice przez zaproszonych gości podczas jednej z wielu uroczystości organizowanych w szkole. Prawie 7 lat pracuję w Szkole Podstawowej w Przyjmie, wcześniej 20 lat pracowałam w innej szkole. Wszystkim dyrektorom życzę takiego zgranego zespołu nauczycieli, a przede wszystkim takich uczniów – traktujących szkołę jak miejsce, w którym każdego dnia odkrywają coś nowego. Sama byłam pod wrażeniem inscenizacji z ich udziałem w Dniu Inauguracji Roku Marii Skłodowskiej-Curie i wciąż niezmiennie pozostaję pod urokiem szkoły w Przyjmie.

fot. Budynek starej szkoły w Przyjmie

fot. Fasada szkoły dzisiaj

Barbara Jaworska konsultantka ODN-u w Koninie

Co drzemie w bateriach?

Opis projektu edukacyjnego uczniów gimnazjum specjalnego w Kole

Tytuł projektu: Co drzemie w bateriach?
Czas realizacji: od 24.01.2011 r. do 15.04.2011 r.

Uzasadnienie wyboru tematu

Zespół jest zainteresowany wybranym tematem, ponieważ w ostatnim czasie głośno jest na temat zbiórki zużytych baterii i konieczności poddawania ich procesom odzysku/recyklingu. Wykonując projekt, zespół chce pogłębić swoją wiedzę na temat baterii – ich budowy, zasady działania, rodzajów, powszechności zastosowania, zagrożeń dla środowiska oraz możliwości ich bezpiecznego użytkowania i unieszkodliwiania.

Z uwagi na interdyscyplinarny temat projekt realizowany będzie w trzech grupach przedmiotowych:

GRUPA I – dokona charakterystyki chemicznej baterii: skład chemiczny, rodzaje, recykling oraz zagrożenia dla środowiska (uczniowie: Dawid Bala, Jolanta Bala, Łukasz Mazur, Mateusz Michalak; nauczyciel prowadzący: Krzysztof Sójcecki)

GRUPA II – dokona charakterystyki fizycznej baterii: budowa, zasada działania, zastosowanie (uczniowie: Mateusz Przepiórski, Kamila Trząska, Kamil Wielogórka, Ewa Wróblewska; nauczyciel prowadzący: Sebastian Antkiewicz)

GRUPA III – przygotowuje prezentację multimedialną projektu (uczniowie: Dariusz Drążkiewicz, Paulina Grabarz, Marcin

Filipiak, Kamil Kwiatkowski, Patryk Zagolda, Paulina Malara; nauczyciel prowadzący: Julian Bałdyka)

CELE:

- dokonać analizy literatury poświęconej bateriom;
- dokonać analizy zasobów internetowych dotyczących odpadów niebezpiecznych;
- ustalić zastosowanie rodzajów baterii w różnych dziedzinach życia;

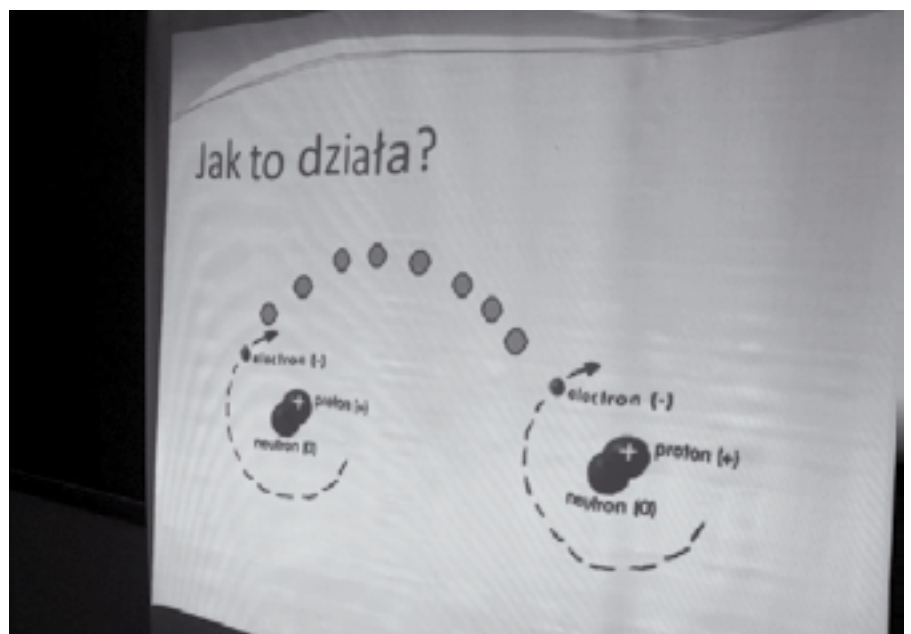
- przygotować zestawienie zagrożeń dla środowiska wynikających z nieoddzielania baterii od zwykłych śmieci;
- prezentować zebrane i opracowane materiały;
- sformułować wnioski dotyczące właściwego sposobu postępowania z odpadami niebezpiecznymi, jakimi są baterie.

OCENA

Grupy I i II przygotowują plansze pogłądowe zawierające charakterystykę chemiczną, środowiskową i fizyczną baterii. Prezentowane one będą na korytarzu szkolnym od dnia 15 marca 2011 roku. Grupa III przygotowuje prezentację multimedialną projektu (na podstawie materiałów zebranych i opracowanych przez grupy I i II), który zostanie zaprezentowany i oceniony w dniu 15 kwietnia 2011 roku podczas szkolnych obchodów Dnia Ziemi.

Na ocenę/zaliczenia będą miały wpływ:

- wywiązywanie się uczniów z podjętych zadań;
- współpraca w zespole;
- inicjatywa i oryginalność;
- różnorodność wykorzystanych źródeł informacji;
- sposób prezentacji wykonanego projektu;
- zgodność wykonanych zdań z tematem projektu i przyjętymi założeniami.

Bartosz Kuświk kierownik Referatu Edukacji Historycznej OBEP IPN w Poznaniu

Z Klio pod rękę

– oferta edukacyjna poznańskiego Oddziału IPN

Korzystając z gościnnych łamów „Konińskiego Kuriera Oświatowego”, udostępnionych dzięki przychylności pana doktora Piotra Gołdyna, będziemy w następnych numerach publikować przygotowane przez nas materiały edukacyjne, będziemy przedstawiali najnowsze propozycje edukacyjne, a czasem będziemy się chwalić tym, co osiągnęliśmy.

Rokrocznie Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej kieruje do szkół wszystkich typów ofertę edukacyjną. Pewnie nie raz przysłała pocztą do Państwa placówki biała książeczka z zielonym paskiem sygnowana przez nasze Biuro, może nawet znalazła się na szkolnych półkach oferta przesłana przez naszą centralę w Warszawie...

Instytut Pamięci Narodowej ma dla Państwa szereg propozycji: prowadzimy wykłady i warsztaty dotyczące lat 1939-1989, dla uczniów wszystkich typów szkół. Ich tematyka obejmuje całość okresu, który ustawodawca polecił uwadze IPN, czyli lata 1939-1989. Sztandarowym przykładem takiej formy edukacyjnej jest cykl zajęć dla maturzystów „Dzień z PRL” składający się z czterech bloków tematycznych: „Stalinizm w Polsce”, „Epoka Gomułki”, „Dekada Gierka” oraz „Lata osiemdziesiąte – erozja systemu”. Wykłady zilustrowane są prezentacjami multimedialnymi, a bloki oddzielają filmy dokumentalne lub fragmenty historycznych filmów fabularnych. Oferujemy także zajęcia wspomagające ucznia w pracy ze źródłem historycznym, a także zróżnicowane w swej tematyce wykłady.

Szkołom podstawowym i gimnazjom oferujemy warsztaty i miniwykłady, m.in.: „Życie codzienne w czasie II wojny światowej w Wielkopolsce”, „Powstanie Warszawskie”, „Życie codzienne w PRL” czy „Poznański Czerwiec 1956”.

Gożąco polecamy szkolenia i warsztaty dla nauczycieli. Wystarczy, że zbiorą Państwo grupę 15 osób. Edukator z IPN przyjedzie do Państwa i przeprowadzi zajęcia. Przykładowo mogą to być szkolenia nt. „Polskie Państwo Podziemne”, „Zagłada Żydów polskich w czasie II wojny światowej”, „Zbrodnia katyńska”, „Poznański Czerwiec '56” czy „Polacy ratujący Żydów podczas II wojny światowej”.

Raz w miesiącu organizujemy spotkania w ramach klubu filmowego. Prezentacje różnorodnych filmów poprzedzają prelekcje specjalistów w danej dziedzinie lub naszych edukatorów. Pozwala to na podjęcie dyskusji czy pogłębienie wiedzy dotyczącej prezentowanego w filmie tematu.

Proponujemy także lekcje archiwalne w siedzibie naszego Oddziału IPN, powiązane ze zwiedzaniem archiwum. Można zamówić lekcje z historii najnowszej prowadzone przez przeszkolonych nauczycieli historii i WOS-u, niebędących pracownikami IPN. W tej chwili dostępne są tematy: „PRL – państwo totalitarne?”, „Prześladowani i aparat terroru”, „Dzieje pewnego eksperymentu – gospodarka PRL”, „Sztuka w służbie propagandy”, „W samo południe – wybory 4 czerwca 1989”, „Z flagą narodową przez historię najnowszej Polski – zajęcia dla szkół podstawowych”.

Poznański Oddział IPN wypożycza do szkół wystawy historyczne, m.in.: „Sowieckie piekło 1939-1956”, „Powstanie Warszawskie”, „Wielkopolska w cieniu WRON-y”, „Zaplute karły reakcji. Polskie Podziemie Niepodległościowe w latach 1944-1956”, „Sługa Boży ks. Jerzy Popiełuszko (1947-1984)”, „Katyń – walka o prawdę”, „Zbrodnia katyńska. Wielkopoleanie w dołach śmierci Katynia, Charkowa i Miednoje”, „Zagłada wiel-

kopolskich elit 1939-1941” czy „Plastyka niezależna 1976-1989”.

Prowadzimy także projekty edukacyjne, o których szerzej napiszemy w następnych numerach, m.in.: „Opowiem Ci o wolnej Polsce”, „Kamienie pamięci” czy projekt poświęcony miejscom zbrodni. Dużym zainteresowaniem cieszył się projekt polegający na stworzeniu komiksu „Historia z przygodą w tle...” – będziemy go więc kontynuować. Nasza oferta jest znacznie szersza niż to, co mogliśmy w tych kilkudziesięciu liniijkach przedstawić – zapraszamy więc na stronę internetową, gdzie odnajdą Państwo pełną ofertę edukacyjną: www.ipn.gov.pl/edukacja.

Mamy nadzieję, że nasze publikacje na gościnnych łamach niniejszego czasopisma wzbogacą państwa warsztat i staną się ważnym ogniwem w procesie podnoszenia kwalifikacji nauczycielskich.

NASZE DANE TELEADRESOWE

- **INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU**
Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Poznaniu
ul. Rolna 45a, 61-487 Poznań
- **Naczelnik OBEP Poznań**
dr Agnieszka Łuczak, tel. 61 835 69 55, fax 61 835 69 56
agnieszka.luczak@ipn.gov.pl
- **Kierownik Referatu Wystaw, Wydawnictw i Edukacji Historycznej**
Bartosz Kuświk, tel. 61 835 69 58, fax 61 835 69 65
bartosz.kuswik@ipn.gov.pl
- **Działalność Edukacyjna**
Marta Szczesiak-Ślusarek, tel. 61 835 69 64
marta.szczesiak@ipn.gov.pl
Katarzyna Florczyk, tel. 61 835 69 53
katarzyna.florczyk@ipn.gov.pl
- **Organizacja wystaw**
Marcin Podemski, tel./fax 61 835 69 65
marcin.podemski@ipn.gov.pl
- **Działalność wydawnicza i sprzedaż publikacji**
Daniel Rubiś, tel./fax 61 835 69 65
daniel.rubis@ipn.gov.pl
- **Kierownik Referatu Badań Naukowych, Dokumentacji i Zbiorów Bibliotecznych**
dr hab. Krzysztof Brzechczyn, tel. 61 835 69 58
krzysztof.brzechczyn@ipn.gov.pl
- **Badania naukowe**
Aleksandra Pietrowicz, tel. 61 835 69 54
aleksandra.pietrowicz@ipn.gov.pl
dr Konrad Białecki, tel. 61 835 69 57
konrad.bialecki@ipn.gov.pl
Rafał Sierchula, tel. 61 835 69 59
rafal.sierchula@ipn.gov.pl
dr Elżbieta Wojcieszek, tel. 61 835 69 54
elzbieta.wojcieszek@ipn.gov.pl
Przemysław Zwiernik, tel. 61 835 69 59
przemyslaw.zwiernik@ipn.gov.pl
Karolina Bittner, tel. 61 835 69 58
karolina.bittner@ipn.gov.pl

OCALENI OD ZAPOMNIENIA...

Wizerunki zasłużonych dla kultury mieszkańców Wielkopolski Wschodniej (5)

Piotr Goldyn dyrektor ODN-u w Koninie

Jan Czyżewski (1921-1999) – ambitny „utrwalacz” dziejów regionalnych

Jednym z ważnych elementów edukacji patriotycznej jest bez wątpienia edukacja regionalna. Poznanie dziejów lokalnych jest wstępem do badań szerszych, o charakterze ogólnopolskim. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie pasja wielu osób, które z dużym zaangażowaniem gromadziły fakty, dokumenty i fotografie obrazujące życie codzienne i wydarzenie danej miejscowości czy regionu. Do takich pasjonatów należał z pewnością Jan Czyżewski – nauczyciel, regionalista z Sompolna. Jego twórczość choć swoim zakresem obejmowała teren pogranicza Kujaw i Wielkopolski, to znana pozostaje właściwie w Sompolnie i najbliższej okolicy.

Jan Czyżewski urodził się w Sompolnie, 16 października 1921 r., w rodzinie rzemieślniczej. Rodzicami jego byli Antoni i Józefa. Działalność zawodową rozpoczął od nauczania religii w punktach katechetycznych w Synogaci i Zakrzewku. W latach 1964-1969 odbył studia magisterskie w systemie zaocznym na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rozpoczął pracę w szkole podstawowej w Mąkolnie, gdzie pracował do roku 1966.

Ponieważ miał utrudniony dojazd do Mąkolna, kilkakrotnie zmieniał pracę, ucząc między innymi w Lipinach, Lubstowie i Ośnie Górnym. Ostatnie lata swojej pracy zawodowej spędził w Liceum Ogólnokształcącym w Sompolnie. W roku 1987 przeszedł na zasłużoną emeryturę, realizując się jako „utrwalacz” dziejów Sompolna i innych miejscowości.

Czyżewski był również społecznikiem. Aktywnie działał w Ochotniczej Straży Pożarnej i Polskim Czerwonym Krzyżu. Był współzałożycielem Koła Przyjaciół Sompolna i przez wiele lat mu prezesował. Będąc już na emeryturze i mieszkając w Domu Społecznym w Kole, współpracował z „Gazetą Kolską”. Był także członkiem Towarzystwa Naukowego we Włocławku oraz członkiem Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

W roku 1994 za swoją działalność odznaczony został krzyżem „Polonia Restituta”, rok później otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Wcześniej uhonorowano go także złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Odznaczeniem Opiekuna Szkolnego PCK oraz brązowym Krzyżem PCK. Jego dewizą życiową były słowa: „Przez poznanie własnego regionu do miłości Ojczyzny”. Wychodził z założenia, że młodym ludziom ciągle brakuje wiedzy o ojcowiznie.

W swej twórczości regionalnej zajmował się kilkoma wątkami. Jednym z nich były bez wątpienia dzieje miasta i gminy Sompolna. Temu tematowi poświęcił kilkanaście artykułów oraz broszur. Z tych ostatnich należy wymienić między innymi: *Szkolnictwo podstawowe na terenie miasta i gminy Sompolno* (Sompolno 1986), *Rys historyczny szkolnictwa średniego w Sompolnie w latach 1915-1984 z okazji nadania Liceum Ogólnokształcącemu w Sompolnie im. Henryka Sienkiewicza* (Sompolno 1985), *Straże pożarne na terenie miasta i gminy Sompolno* (Sompolno 1985), *Pocztą na terenie miasta i gminy Sompolno* (Sompolno 1987).

Miastu i gminie poświęcił również wiele artykułów, które publikowane były w lokalnej prasie: „Przegląd Koniński”, „Głos Kolski”, „Wielkopolskie Zagłębie” czy „Gazeta Kolska”, a także w prasie ogólnopolskiej, jak np. „Gromada Rolnik Polski”. Dotyczyły one wielu aspektów. Pojawiały się między innymi artykuły i notki biograficzne osób pochodzących z Sompolna lub związanych z tą miejscowością: Sławomira Czerwińskiego – ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Idziego Kosińskiego – lekarza praktykującego w mieście jeszcze przed wybuchem II wojny światowej czy Kazimierza Fejcho – zamordowanego przez Niemców w Dreźnie.

Wiele uwagi poświęcał też postaci Henryka Sienkiewicza, którego samego oraz jego twórczość promował wśród młodzieży i mieszkańców miasta. Był współinicjatorem przywrócenia popiersia Sienkiewicza w Sompolnie. Popiersie to stało już przed II wojną światową i zostało zniszczone przez Niemców. Jednym z elementów działania w tym kierunku było wydanie broszurki *Popiersie wielkiego pisarza na cokole w Sompolnie: w 145 rocznicę urodzin i chrztu świętego Henryka Sienkiewicza 1846-1991* (Sompolno 1991).

J. Czyżewski gromadził również lokalne legendy, publikując je na łamach prasy. Trudno jednakże określić, czy były one wynikiem jego twórczości, czy też były faktycznie zasłyszczanymi tekstami, które opracował, aby przybliżyć je czytelnikom. Na łamach prasy – szczególnie „Gromady Rolnik Polski” – ukazały się legendy o: mądrym człowieku, Sompolnie, Mąkolnie czy Lubstowie.

Swoją uwagę regionalisty zwrócił także na inne miejscowości dawnego województwa konińskiego, a dziś napisalibyśmy Wielkopolski Wschodniej. Spod jego pióra wyszły szkice monograficzne kilku miejscowości (gmin) leżących na wspomnianym terytorium. Oto przykłady niektórych z nich: *Gmina Łądek w przeszłości i teraźniejszości* (Łądek 1990), *Obszar gminy Kawęczyn na przestrzeni wieków: szkic monograficzny* (Sompolno-Kawęczyn 1993), *Obszar gminy Olszówka w przeszłości i teraźniejszości: szkic monograficzny* (Olszówka 1990), *Obszar gminy Wierzbinek w przeszłości i teraźniejszości: szkic monograficzny* (Sompolno-Wierzbinek 1989), *Świnice Warckie na przestrzeni wieków: szkic monograficzny* (Sompolno-Świnice Warckie 1988).

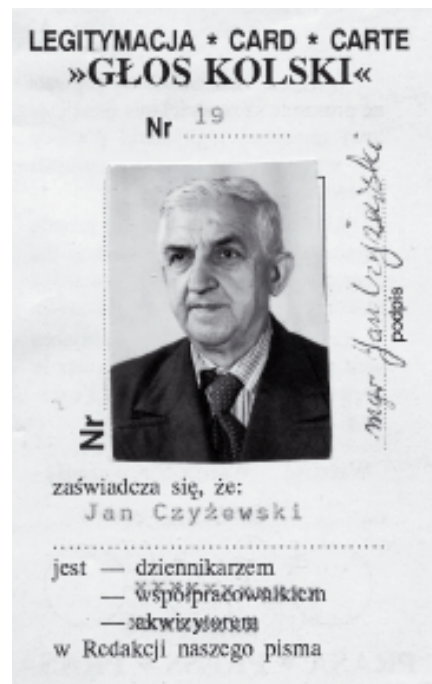
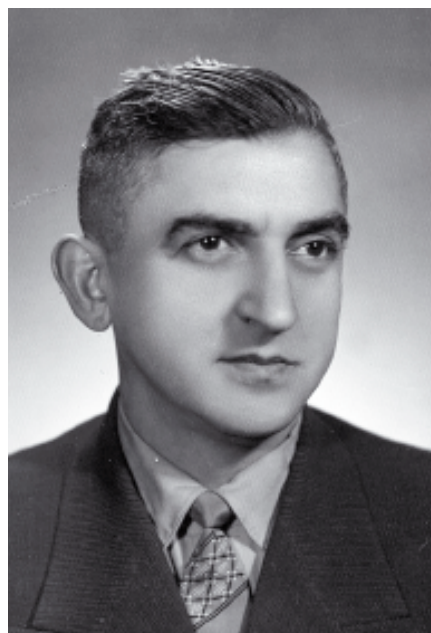
Wiele z tych „małych monografii” posłużyło przyszłym badaczom jako materiał wyjściowy czy pomocniczy w tworzeniu bardziej profesjonalnych publikacji obejmujących zagadnienie w szerszej perspektywie. W innych przypadkach mimo upływu niekiedy ponad dwudziestu lat od pojawienia się publikacji J. Czyżewskiego nie podjęto żadnych działań zmierzających do opracowania nowych, obszerniejszych i bardziej wnikliwych monografii.

Trzeba w tym miejscu zwrócić uwagę na jeden aspekt. Nie są to szkice sensu stricto profesjonalne. Są to raczej pewne-

go rodzaju kompilacje materiałów i informacji, które udało się Czyżewskiemu pozyskać od osób, instytucji czy lokalnej prasy. Nie sięgał on bowiem do materiałów źródłowych gromadzonych w archiwach różnej proweniencji. Mimo tego braku profesjonalizmu i warsztatu naukowego nie można odmówić im wartości merytorycznej, a szczególnie wartości regionalnej. Wydaje się jednakże, że brak tych publikacji zubożyłby zdecydowanie bibliografię regionalną.

J. Czyżewski był człowiekiem niezwykle pobożnym i religijnym. Szczególnym kultem otaczał Matkę Bożą. Jej też poświęcił sporą część swojego dorobku, oczywiście na płaszczyźnie regionalnej. Na łamach „Ładu Bożego” czy „Królowej Apostołów” opisywał wizerunki Madonny i kult maryjny w większych i mniejszych sanktuariach w Wielkopolsce Wschodniej. Tematyce tej poświęcił kilka broszurek: *Sanktuarium Matki Bożej Zwycięskiej w Brdowie: z okazji Jubileuszu 550-lecia fundacji Cudownego Obrazu i sprowadzenia Paulinów do Brdowa 1436-1986* (Brdów 1986), *Tron Najświętszej Maryi Panny Bolesnej w Piotrkowie Kujawskim* (Sompolno-Piotrków Kujawski 1992), *Tron Najświętszej Pani w prastarym Mąkolnie* (Sompolno-Mąkolno 1991), *Ziemskie trony Najświętszej Pani w diecezji wrocławskiej w latach 1925-1992* (Sompolno 1992). Podobne zagadnienia opisywał w artykułach publikowanych w periodykach katolickich.

Twórczość Jana Czyżewskiego oraz on sam odchodzi powoli w niepamięć. Nie pozostawił po sobie potomstwa, które by o tę pamięć zadbało. Pamiętany jest jeszcze w Sompolnie, z którym związany był przez znaczną część swojego życia. Wydaje się jednakże, że mało kto dziś wie i pamięta, jak obszerny był jego dorobek twórczy.

Ile pasji wkładał w „utrwalanie” dziejów swej ojcowizny. „Nauczycieli” w tym miał zacnych, bowiem jeszcze przed II wojną światową Sompolno doczekało się dwóch monografii – polskiej Antoniego Gajdy oraz niemieckiej Alberta Breyera. Miał więc z kogo czerpać przykład. Swoją „dług wobec regionalizmu” Czyżewski spłacił. Trzeba zwrócić również uwagę na fakt, że jego publikacje – zwłaszcza te broszurowe – są w dużym rozproszeniu. Nie ma chyba w regionie konińskim biblioteki, która dysponowałaby wszystkimi wydaniem.

Ostatnie lata swojego życia spędził w Domu Opieki Społecznej w Kole, będąc nadal aktywnym twórczo. Przygotowywał między innymi relacje do kolskiej prasy z wydarzeń, jakie zaistniały w tym ośrodku.

Zmarł 3 sierpnia 1999 r. w Kole. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Sompolnie.

Aleksandra Czaplicka-Wojtas, Wioletta Poturała konsultantki ODN-u w Koninie

W poszukiwaniu sensu

– kilka uwag na marginesie konkursu

Poezja Czesława Miłosza – w stulecie urodzin poety

Jesteśmy już na półmetku jubileuszowych obchodów związanych z setną rocznicą urodzin naszego noblisty. W całym kraju odbywają się koncerty, wernisaże, spotkania z ludźmi kultury, realizowane są projekty edukacyjne i muzyczne. Wszystkie te działania potwierdzają prawdziwość słów poety, który w wierszu „Sens” tak skomentował rangę poetyckiego komunikatu:

*[...] to jednak zostanie
Słowo raz obudzone przez nietrwale usta,
Które biegnie i biegnie,
poseł niestrudzony,
Na międzygwiazdne pola,
w kołowrót galaktyk
I protestuje, woła, krzyczy.*

Trwale miejsce Miłosza na poetyckim panteonie przypieczętowane decyzją Szwedzkiej Królewskiej Akademii Nauk w Sztokholmie potwierdzają młodzi ludzie, którzy mierzą się z jego tekstami. Kolejne pokolenia interpretatorów i recytatorów prezentują własne odczytania poetyckiego testamentu. Miłosz jest przecież autorem wielu zdumiewająco pięknych wierszy i twórcą łatwo rozpoznawalnego stylu. Urodę i wyrazistość jego słowa mogliśmy podziwiać w wielu uczniowskich prezentacjach podczas konkursu recytatorskiego zorganizowanego przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Uczestnicy spotkania, które odbyło się 9 kwietnia 2011 r., odczuli – pobudzającą do twórczej refleksji nad kondycją współczesnego świata – siłę słowa noblisty. I choć poeta ubolewał, krytykując współczesność, że kiedyś: *Był czas, kiedy czytano tylko mądre książki / pomagające znosić ból oraz nieszczęście*, popularność takich dzieł jak te, stworzone przez Miłosza przeczy jego pesymistycznej wizji.

Ważną część konkursu stanowił moduł dydaktyczny przygotowany przez konsultanta ODN-u panią Wiolettę Poturałę. Uczestnicy mieli możliwość obejrzenia materiałów archiwalnych prezentujących sylwetkę Miłosza oraz wspomnień badaczy i przyjaciół jemu poświęconych.

Młodzież licznie zebraną oceniali jury pracujące pod przewodnictwem pani Elżbiety Gierasimow-Zakowany reprezentującej Koniński Dom Kultury w Koninie w składzie: Piotr Gołdyn (dyrektor Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie),

Elwira Jeglińska (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu), Zbigniew Budny (Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie). Przyznano następujące nagrody i wyróżnienia w kategorii gimnazja:

nagrody:

- I miejsce - Anna Matlewska (Gimnazjum w Golinie – opiekun Irena Elantkowska)
- I miejsce - Zuzanna Ujazdowska (Gimnazjum Społeczne w Wyszynie – opiekun Alicja Kwiatkowska)
- II miejsce - Emilia Komar (Publiczne Gimnazjum w Kramsku – opiekun Małgorzata Filipiak)
- III miejsce - Maria Przybylska (Publiczne Gimnazjum w Kowalewie Opactwie – opiekun Maria Głuchowska)

wyróżnienia:

- Bartosz Wiśniewski (Gimnazjum nr 5 w Koninie – opiekun Urszula Jaszczak)
- Justyna Gomułka (Gimnazjum nr 2 w Turku – opiekun Joanna Trembasiewicz)

W kategorii szkół ponadgimnazjalnych konkurencja była nieco mniejsza, ale poziom równie wysoki i bardzo wyrównany. Jury przyznało następujące nagrody:

- I miejsce - Anna Szeszycka (II LO

- w Koninie – opiekun Anna Moleska)
- II miejsce - Olga Spychała (LO w Słupcy – opiekun Anna Halaba)
- III miejsce - Adrianna Markuszewska (LO w Słupcy – opiekun Anna Halaba)

Spotkanie stało na bardzo wysokim poziomie artystycznym, co podkreśliła w swojej wypowiedzi przewodnicząca jury pani Elżbieta Gierasimow-Zakowany. Organizatorzy mieli satysfakcję z tak licznej liczby uczniów i nauczycieli w konkursie (kilkudziesięciu uczestników). Konkursy od lat są ważną częścią oferty edukacyjnej Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli kierowanej do lokalnego środowiska, a szczególnie ważnej w Roku Odkrywania Talentów. Tak powszechny udział młodzieży nie byłby możliwy bez zaangażowania nauczycieli, którzy nawet w dni wolne od pracy wspierają uczniów w działaniach na rzecz ich rozwoju. Konkurs z pewnością nie tylko uwarścił na piękno słowa Miłosza, ale także umożliwił zaprezentowanie nowatorskich interpretacji znanych utworów, służył promocji młodzieżowych talentów i integracji środowiska nauczycielskiego. Gratulujemy wszystkim, którzy uczestniczyli w tym poetyckim święcie. Pamiętajmy, poezja obroni się sama, nikt tak mocno i przekonująco nie przemówi, jak sam poeta.

Aleksandra Czaplicka-Wojtas, Wioletta Poturała konsultantki ODN-u w Koninie

Święto wielkopolskiej poezji

W kalendarz imprez regionu już na dobre wpisał się konkurs recytatorski „Wielkopolska w poezji”, czego świadectwem jest jego tegoroczna – dziesiąta już edycja. Od początku w jego organizacji Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli wspiera Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych, który gości w swoich progach recytatorów. Konkurs stanowi znakomitą okazję, aby oprócz krzewienia miłości do żywego słowa przypominać o dorobku poetów naszego regionu. O jednym z takich przedwojennych literatów – Edmundzie Czaplińskim wspominał w słowie wstępnym pan Piotr Gołdyn – dyrektor ODN-u. Edmund Czapliński, bardziej znany jako samorządowiec, pozostawił także po sobie kilka tekstów o charakterze literackim: powieści i jednoaktówki, które wpisują się w dorobek naszej „małej ojczyzny”. W imieniu gospodarzy natomiast zebranych powitał dyrektor ZSGE – pan Janusz Kamiński, życząc wszystkim uczestnikom jak najlepszych występów i zwycięstwa. Podzielił się również z uczestnikami swoimi refleksjami na temat współczesnej poezji.

Konkurs rozegrano tradycyjnie w dwóch kategoriach: gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Jury w składzie: przewodniczący – Jarosław Sparażyński (MDK w Koninie), członkowie: Janusz Kamiński (ZSGE), Zbigniew Budny (ODN), Agata Nogal (PBP w Koninie) po wysłuchaniu wszystkich prezentacji postanowiło przyznać następujące nagrody:

kategoria gimnazja:

- I miejsce – Emilia Komar (Publiczne Gimnazjum w Kramsku, opiekun: Małgorzata Filipiak)
- II miejsce – Anna Matlewska (Gimnazjum w Golinie, opiekun: Irena Elentkowska)

- II miejsce – Katarzyna Szkudlarek (Publiczne Gimnazjum w Kramsku, opiekun: Małgorzata Filipiak)
- wyróżnienie – Paulina Piskorska (Zespół Szkół w Dębach Szlacheckich, opiekun: Sylwia Starosta)
kategoria szkoły ponadgimnazjalne:
- I miejsce – Olga Spychała (Liceum Ogólnokształcące w Słupcy, opiekun: Anna Halaba)
- II miejsce – Justyna Zaparta (Liceum Ogólnokształcące w Słupcy, opiekun: Anna Halaba)
- III miejsce – Wioletta Jabłońska (Liceum Ogólnokształcące w Słupcy, opiekun: Anna Halaba)
- III miejsce – Waldemar Szczepankiewicz

(Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kleczewie, opiekun: Anna Płachcińska) Nagrodę specjalną za najlepsze wykonanie utworu konińskiego poety otrzymała Katarzyna Szkudlarek za interpretację wiersza Janiny Wenedy *Impresje ze Starówki*. Przewodniczący jury podkreślił mistrzowskie wykonanie przez recytatorkę, która potrafiła uczynić z drobnego tekstu poetyckiego niezwykle, poruszający słuchaczy i oddający klimat Starówki utworu. Wskazał także na istotne efekty dydaktyczne konkursu: propagowanie twórczości regionalnych poetów, rozbudzanie zainteresowań ich poezją czy wreszcie inspirowanie do poszukiwań repertuarowych i głębszej refleksji nad tekstem literackim. Spotkania recytatorów i ich opiekunów to także kształtowanie kultury żywego słowa i doskonalenie warsztatowych umiejętności.

Gościem specjalnym spotkania był pan Szymon Pawlicki – aktor związany z Koniną i Ślesinem, którego można nazwać osobowością kulturalną naszego regionu. W ciepły i urzekający sposób przywoływał rozmaite wydarzenia ze swojej biografii. Były wśród nich epizody związane z pracą zawodową, ale także z działalnością opozycyjną w latach osiemdziesiątych. Aktor mistrzowsko prezentował klasyków, a następnie skierował do młodych uczestników spotkania słowa uznania za artystyczny kunszt i oddanie poezji. Apelowal również do młodzieży o aktywny udział w życiu społecznym i twórcze korzystanie z przywileju życia w wolnej Polsce.

Rozstrzygnięcie konińskich konkursów poetyckich

Na konkursy napłynęło:

XX Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poezji Dziecięcej

- w kategorii klas I-III – 14 wierszy autorstwa 13 uczniów z 3 szkół podstawowych (Szkoly Podstawowe w Chlebowie, Tuliszkowie oraz nr 6 w Koninie)
- w kategorii klas IV-VI – 207 wierszy autorstwa 84 uczniów z 27 szkół podstawowych (Szkoly Podstawowe nr 4, 5, 15 w Koninie, nr 5 w Turku, nr 3 w Słupcy, Ponętowie Górnym, Borysławicach Kościelnych, Chodowie, Krągoli, Kazimierzu Biskupim, Ślesinie, Brudzewie, Dziadowicach, Kleczewie, Grabienicach, Władysławowie, Żychlinie, Strzałkowie, Dąbroszynie, Złotkowie, Chlebowie, Chylinie, Rychwale, Tuliszkowie, Łubiance, Golinie oraz Zespołu Szkół nr 1 w Kłodawie)

XIX Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poetycki im Bogusława Janiszewskiego „Poezja młoda – poezja nowa”

- w kategorii gimnazjów – 102 wiersze w 37 zestawach z 14 gimnazjów (Gimnazja nr 1, 5, 6, 7 w Koninie, w Kleczewie, Skulsku, Przykonie, Tuliszkowie, Boguszycach, Kramsku, Babiaku, Ślesinie, Słodkowie, Golinie)
- w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – 54 wierszy w 18 zestawach z 6 szkół ponadgimnazjalnych (II Liceum w Koninie, I Liceum w Koninie, Liceum Ogólnokształcące w Kole, Liceum Ogólnokształcące w Słupcy, Zespół Szkół Górniczko-Energetycznych w Koninie, Zespół Szkół Plastycznych w Kole)

Jury w składzie: Lech Stefaniak (poeta), Zbigniew Budny (konsultant Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie) i Jarosław Sparaczyński (nauczyciel w Młodzieżowym Domu Kultury w Koninie), biorąc w swojej ocenie pod uwagę m.in. następujące kryteria: wiek autora, szczerłość i świeżość wypowiedzi poetyckiej, wrażliwość na piękno słowa, oryginalność i trafność zastosowanych środków poetyckiego wyrazu, na posiedzeniu w dniu 4 marca 2011 r. przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

XX Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poezji Dziecięcej

- nagrody: w kategorii klas I-III – **Wiktoria Augustyniak** z klasy III Szkoły Podstawowej w Chlebowie, **Kasia Piechoła** z klasy III Szkoły Podstawowej w Chlebowie; w kategorii klas IV-VI – **Wiktoria Jabłońska** z klasy V Szkoły Podstawowej w Golinie, **Oliwia Szurgot** z klasy V Szkoły Podstawowej w Ponętowie Górnym
- wyróżnienia: w kategorii klas I-III – **Mateusz Janicki** z klasy I Szkoły Podstawowej w Chlebowie, **Jakub Mituta**

z klasy II Szkoły Podstawowej w Chlebowie, **Jagoda Karpińska** z klasy II Szkoły Podstawowej nr 6 w Koninie; w kategorii klas IV-VI – **Małgorzata Sobczyńska** z klasy IV Szkoły Podstawowej w Chodowie, **Patrycja Działkiewicz** z klasy VI Szkoły Podstawowej w Ślesinie, **Martyna Pietrowicz** z klasy V Szkoły Podstawowej nr 3 w Słupcy, **Natalia Cegielska** z klasy V Szkoły Podstawowej w Rychwale, **Klaudia Urbanowska** z klasy VI Szkoły Podstawowej nr 4 w Koninie, **Dominika Joanna Jesiołowska** z klasy VI Szkoły Podstawowej nr 4 w Koninie, **Monika Grzybulska** z klasy V Szkoły Podstawowej w Golinie

XIX Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poetycki im Bogusława Janiszewskiego „Poezja młoda – poezja nowa”

- Nagroda im. Bogusława Janiszewskiego – **Dorota Michalak** (godło „Venecja”) z II Liceum w Koninie
- nagrody: w kategorii gimnazjów – **Aleksandra Kadrzyńska** (godło „Safona”) z Gimnazjum w Przykonie, **Katarzyna Szukdlarek** (godło „Ja”) z Gimnazjum w Kramsku, **Marta Płocharczyk** (godło „Marcia”) z Gimnazjum w Golinie; w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – **Tomasz Nierychły** (godło „enty”) z II Liceum w Koninie, **Jolanta Nawrot** (godło „Zapisana”) z Liceum Ogólnokształcącego w Słupcy, **Nadia Pietrzak** (godło „Szpilka”) z II Liceum w Koninie
- wyróżnienia: w kategorii gimnazjów – **Olga Hajdrych** (godło „Marry”) z Gimnazjum w Kleczewie, **Adrianna Galińska** (godło „nodrama”) z Gimnazjum nr 5 w Koninie, **Ernest Wasilewski** (godło „Enter”) z Gimnazjum nr 5 w Koninie; w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – **Aleksandra Pawlikowska** (godło „Szpilka”) z II Liceum w Koninie, **Alicja Ignaczak** (godło „S.I.C.”) z Zespołu Szkół Plastycznych w Kole, **Jakub Wasilewski** (godło „KK”) z Liceum Ogólnokształcącego w Kole

Z okazji konkursów wydano – jak co roku – tomik poetycki z wierszami wszystkich nagrodzonych i wyróżnionych poetów. Tytuł tomiku *...niech ze mną za raz me rymy nie giną...* zaczerpnięto tym razem z poezji Jana Kochanowskiego, a konkretnie z wiersza *Ku muzom*. Tomiki otrzymali wszyscy wyróżnieni oraz wszystkie szkoły uczestniczące w konkursach, a nagrody rzeczowe (książki) dla laureatów ufundowali: Wielkopolskie Kuratorium Oświaty, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie i Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie. Opiekunom laureatów organizatorzy wręczyli listy gratulacyjne.

W Starym Mieście wiosnę zwiastuje... gzęgżółka!

W Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Starym Mieście od kilku już lat wiosna przychodzi wraz z wynikami Gminnego Sprawdzianu Ortograficznego „Gzęgżółka”. W dniu 31 marca 2011 r. odbyła się już 5. edycja tej środowiskowej imprezy, której inicjatorami są polonistka Katarzyna Roszak-Markowska oraz pedagożka szkolna Renata Ganowicz-Muszyńska. Uczestniczyli w niej uczniowie trzech gimnazjów z gminy Stare Miasto, rodzice i nauczyciele z Liśca Wielkiego, Starego Miasta i Żychlina oraz przedstawiciele władzy lokalnej i urzędnicy. Zawodnicy pisali dyktando w trzyosobowych drużynach. W sumie wystartowało 10 ekip. Nie pojawili się tylko lokalni przedsiębiorcy, a pracownicy Urzędu Gminy w Starym Mieście pisali wspólnie z przedstawicielami Rady Gminy.

Zasadniczym celem turnieju jest integracja środowiska lokalnego oraz propagowanie wzorców pięknej i poprawnej polszczyzny, a organizuje go Gimnazjum w Starym Mieście i Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne In Art we współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Koninie i Urzędem Gminy w Starym Mieście.

W tym roku dyktando przygotowane było przez Grażynę Jarek – doradcę metodycznego języka polskiego z Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie, a zmagania uczestników oceniała komisja złożona z polonistów niezwiązanych zawodowo z Gimnazjum w Starym Mieście: przewodniczący dr Zbigniew Budny z Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie oraz Karina Kubicka ze Szkoły Podstawowej w Ruminie i Ewa Papiernik ze Szkoły Podstawowej w Starym Mieście.

Pierwsze miejsce, Nagrodę Główną i tytuł Gminnego Mistrza Ortografii wywalczyli uczniowie Gimnazjum w Liścu Wielkim: Agata Staśkowiak, Krzysztof Jędro i Przemysław Osajda – otrzymali od Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego In Art odtwarzacze mp3 firmy Apple oraz albumy ufundowane przez Urząd Gminy w Starym Mieście. Na drugim miejscu uplasowali się nauczyciele z Zespołu Szkół w Żychlinie: Zofia Błaszczyk, Danuta Świdowska i Tadeusz Wrzesiński, a trzecie miejsce przypadło uczniom z Gimnazjum w Starym Mieście – Zofii Pydyńskiej, Aleksandrze Kaźmierczak i Paulinie Czaplińskiej.

A oto tekst tegorocznego dyktanda:

TRUDNE DYKTANDO

Wielekroć się zastanawiam, skąd wśród gimnazjalistów i dorosłych hurraentuzjastów naszego regionu taki niepohamowany superzapal do pisania dyktanda najeżonego niewiarygodną ilością podchwytliwych wyrazów? Co ich rok w rok popycha do poddawania się nie najłatwiejszej próbie ortograficznej? Jakaż nienazwana, niepowstrzymana siła każe im rokrocznie pisać mało znane, rzadko spotykane, niezbyt zrozumiałe, nie nazbyt na co dzień potrzebne wyrazy, jak na przykład: abuzabijczyk (mieszkaniec Abu Zabi), bangkokijczyk (mieszkaniec Bangkoku), hula-hoop (popularna niegdyś zabawa), halabarda (broń kłująca), halizna (mało urodzajne miejsce), huba (grzyb pasożytniczy), ostruda (trawa południowoamerykańska), hugenot (wyznawca kalwinizmu), berzeretka (szesnastowieczny taniec), besserwisser (człowiek uważający się za wszechwiedzącego)? Cóż przymusza humanistów i niehumanistów, po prostu hobbystów, żeby się głowić nad pisownią takich chytrze zestawionych form, jak: ziemi i chemii, ironii i woni, chelbi i kielbi, skrobi i fobii, bestii i kwestii, szyi i żmii, szafwii, mafii, hagiografii? Dlaczegoż to z jakimś nie-spotykanym samozaparciem mozolą się nad nazwami geograficznymi: Puszcza Niepołomska, pustynia Gobi, Szpiglasowa Przełęcz, wyspa Uznam, Morze Północne, półwysep Hel, Góra św. Małgorzaty, góra Ararat, Środkowy Wschód i tytułami dzieł sztuki czy zabytków językowych: „W pamiętniku Zofii Bobrowskiej”, „Połały się lzy”..., „Psalterz floriański”, „Konstytucja 3 maja”, „Stary Testament”? Skądże ten entuzjazm do takich choćby niezbyt znanych nazw, jak: sonata As-dur, nokturn b-moll, mazurki Szopena, „Sonata Księżycowa” Beethovena, „Niedokończona symfonia” Schuberta, „Mazurek Dąbrowskiego”, czyli polski hymn państwowy? Czyż mam dalej wyliczać? Chcecie, bym mnożył tę listę ortograficzno-językowych osobliwości dających nieopisaną satysfakcję uczestnikom Gminnego Sprawdzianu Ortograficznego „Gzęgżółka”? Może już lepiej kończmy, abyśmy się z nadmiarem nie utrudzili, bo gdybyśmy się zbyt zmorzyli, na powrót przystąpić do codziennych zajęć nieporo by nam było.

Mira Olszak prezes TNBSP/O Konin

Nieprawda, że nie czytają!

Wiosną bibliotekarze mają kilka okazji do świętowania: Światowy Dzień Poezji – 21 marca, Światowy Dzień Książki dla Dzieci – 2 kwietnia, Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich – 23 kwietnia. Bibliotekarze konińskiego Oddziału Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich organizują wtedy (oczywiście nie tylko wtedy!) moc imprez. Siedzibą Oddziału TNBSP jest Biblioteka Pedagogiczna, która stale współpracuje z bibliotekarzami szkolnymi i może zaświadczyć, że jest to aktywna, pomysłowa i zaangażowana grupa zawodowa.

Autorka tego artykułu została zaproszona 28 kwietnia do Szkoły Podstawowej nr 15 w Koninie na Międzyszkolny konkurs znajomości życia i twórczości Małgorzaty Musierowicz. Pytania konkursowe przygotowały: **Barbara Chmielewska** i **Jolanta Psyk**. Organizacją zajęła się w sposób perfekcyjny **Mirona Adamska**. Należy także pamiętać o wszystkich opiekunach uczniów, którzy wzięli na swoje barki przygotowanie ich do konkursu. 24 uczniów z 10 szkół konińskich wykazało

się zdumiewającą znajomością twórczości Małgorzaty Musierowicz. Pytań było sporo i o dużym stopniu trudności, ale młodzież poradziła sobie. Dobra proza, humor, wartka akcja powieści poznańskiej pisarki zjednują sobie czytelników obojga płci. Młodzież z takim typem literatury chętnie obcuje i warto myśleć o kolejnych edycjach Konkursu, co obiecują bibliotekarki.

Kolejne zaproszenie nadeszło z Gimnazjum nr 2 w Koninie – na autorskie spotkanie z poznańskim poetą Zbigniewem Barteczką zorganizowane przez **Jolantę Psyk**. Z niemałą satysfakcją przyglądałam się młodzieży, która nie tylko uważnie słuchała poezji, ale ją profesjonalnie recytowała, a dwaj uczniowie grają na gitarach stworzyli piękny klimat i podkład pod recytacje. Podczas spotkania wciąż słyszałam sama siebie: nieprawda, że nie czytają! Właśnie poezja idealnie wpasowuje się we wrażliwość nastolatków. Rozumieją ją jak nigdy przedtem i potem! Potrafią też o poezji rozmawiać z autorem, zadając niebanalne pytania – takie, które odzwierciedlają ich wątpliwości i dążenie

do rozumienia ich problemów. Poeta z każdym pytaniem angażował się coraz bardziej, a odpowiedzi stawały się coraz bardziej osobiste, a przede wszystkim autentyczne, bo – jak sam Zbigniew Barteczka zauważył – młodzież jest wyczulona na kłamstwa, a słucha tylko tych, którzy są prawdziwi, autentyczni. Spotkanie z poezją usatysfakcjonowało wszystkich.

Bibliotekarze świętują nie tylko w szkołach. Silna, turystyczna grupa wybrała się w sobotę 21 maja do Łodzi. Organizację wycieczki wzięła na swoje barki niezrównana **Karola Glasner** z Gimnazjum nr 7 w Koninie. Najpierw odwiedziliśmy Muzeum Bajki przy Fundacji Filmowej SE-MA-FOR. Podejrzewam, że dorośli bardziej angażują się emocjonalnie podczas zwiedzania ekspozycji. Powracają wspomnienia z czasów, kiedy na „Dobranockę” emitowaną w telewizji czekało się z zapartym tchem – wtedy nie było komputerowych gier ani filmów wideo. Przypomnieliśmy sobie Misia Uszatka, Misia Colargola, Pik-Poka – oglądając lalki i autentyczne dekoracje, które wykorzystywane były w nagraniach. W Muzeum jest również sala kinowa, w której ogląda się filmy animowane na życzenie. Wybraliśmy *Piotrusia i wilka* nagrodzonego Oscarem w 2007 roku. Reżyserem filmu jest Suzie Templeton, a powstał w koprodukcji meksykańsko-norwesko-polsko-angielskiej, w oparciu o baśń muzyczną Sergiusza Prokofiewa. Jest to film tak zwany poklatkowy, czyli autorzy nie korzystali z animacji komputerowych.

Kolejnym etapem było Muzeum Kinetematografii mieszczące się w pałacyku Karola Scheiblera, fabrykanta zwanego „królem bawełny”. Wnętrza zachwyci-

ly nas bogactwem i różnorodnością i bez zdziwienia przyjęliśmy informację, że „zagrały” w wielu filmach, nawet w *Stawce większej niż życie!* Mieliśmy też wyjątkową okazję obejrzenia autochromów braci Lumière, czyli 70 unikatowych reprodukcji kolorowych fotografii z początku XX wieku wykonanych na szklanych płytach w wyjątkowej technologii. Następnie ulegliśmy magii fotoplastikonu, obejrzelśmy pierwszy film braci Lumière – *Wyjście robotników z fabryki*, dotykaliśmy zabytko-

we dziś kamery. A wieczorem w Teatrze Wielkim obejrzelśmy spektakl *Artifact* w wykonaniu Royal Ballet of Flanders. Momentami irytujące, ale ogólnie zachwycające widowisko, które trudno zapomnieć.

Zrelacjonowałam różne działania bibliotekarzy podejmowane tylko w ostatnim czasie, ale nadsyłane są kolejne zaproszenia, np. do Szkoły Podstawowej 1 w Turku na rozstrzygnięcie konkursu czytelniczo-historycznego „Historia i dzień dzisiejszy naszego miasta”. O tej imprezie

przy następnej okazji.

Zabrałam głos, żeby nie tylko pochwalić działania bibliotekarzy szkolnych, ale przede wszystkim, żeby uzmysłowić prawdę niby oczywistą, ale ostatnio bagatelizowaną. Otóż szkoła to dobre, czasem jedyne miejsce, gdzie uczeń spotyka się z książką i tak bardzo chciałabym, żeby nigdy nie zabrakło dobrej książki w szkolnej bibliotece i nie zabrakło mądrych bibliotekarzy, którzy udowadniają swoimi działaniami, że nieprawda, iż uczniowie nie czytają!

Agnieszka Lewandowska bibliotekarka PBP w Koninie

VII Konferencja Administratorów Szkolnych Sieci Komputerowych KASSK 2011

VII edycja Konferencji Administratorów Szkolnych Sieci Komputerowych KASSK 2011 odbyła się 1-3 kwietnia 2011 r. w Nowym Tomyślu. Organizatorem konferencji było Gimnazjum im. Feliksa Szołdrskiego w Nowym Tomyślu – szkoła otwarta na nowe technologie i nowatorskie formy kształcenia. Od 15 października 2008 r. Gimnazjum nosi zaszczytny tytuł INNOWACYJNEJ SZKOŁY. Od września 2010 r. znajduje się w gronie 54 najbardziej innowacyjnych szkół na świecie. Szkoła otrzymała tytuł *Pathfinder School* w ogólnoswiatowym programie *Partners in Learning*, dzięki czemu wymienia się wiedzą i doświadczeniami ze szkołami z całego świata.

Patronat nad konferencją objęli Minister Edukacji Narodowej Katarzyna Hall, Wielkopolski Kurator Oświaty Elżbieta Walkowiak, Burmistrz Nowego Tomyśla Henryk Helwing, Starosta Nowotomyski Andrzej Wilkoński, Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak. Patronat naukowy objęła Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Nowym Tomyślu, a patronat medialny objęły *Gazeta Szkolna*, *Dyrektor Szkoły*, *EduFakty*, *Tygodnik Nasz Dzień po Dniu*.

Konferencja została skierowana do wszystkich nauczycieli, dyrektorów szkół i przedstawicieli samorządów lokalnych. Wzięło w niej udział wielu znakomitych gości, firm, organizacji i fundacji. Główny nacisk został położony na wykorzystanie nowoczesnej technologii w edukacji wczesnoszkolnej oraz wszystkich przedmiotach nauczania na różnych szczeblach edukacyjnych. Istotne miejsce zajęły też specjalne potrzeby edukacyjne, nie zabra-

kło tematyki związanej z funkcjonowaniem Internetowych Centrów Informacji Multimedialnej. Celem KASSK 2011 było zwrócenie szczególnej uwagi na znaczenie technologii informacyjnej i jej wpływ na proces dydaktyczno-wychowawczy oraz nowoczesne oblicze współczesnej szkoły.

KASSK 2011 umożliwiła wymianę doświadczeń, dzielenie się wiedzą i praktyką, kontakt z najnowocześniejszą technologią, spotkania z profesjonalistami, z ekspertami, do których często trudno dotrzeć. Uczestnicy konferencji (w liczbie 337 osób) wzięli udział w wykładach, spotkaniach warsztatowo-seminaryjnych, ćwiczeniach i panelach, przygotowanych przez profesjonalistów: firmy komputerowe, fundacje, instytucje, a także nauczycieli liderów i koordynatorów edukacji informatycznej.

Przed konferencją odbył się panel samorządowy współorganizowany przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu, z udziałem przedstawicieli Wojewody Wielkopolskiego, Wielkopolskiego Kuratora Oświaty, przedstawicieli samorządów terytorialnych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, kuratoriów oświaty z całego kraju oraz firm i instytucji wspierających oświatę.

Po uroczystej inauguracji VII Konferencji Administratorów Szkolnych Sieci Komputerowych KASSK 2011 kolejno wystąpili goście: Minister Edukacji Narodowej, Wojewoda Wielkopolski, Marszałek Województwa Wielkopolskiego i Wielkopolski Kurator Oświaty. Wykład inauguracyjny *Różne oblicza abstrakcji* wygłosił prof. dr hab. Jan Madey z Uniwersytetu Warszawskiego. W pierwszym dniu konferencji zebrani mogli wysłuchać między innymi wykładu Wiktora Niedzickiego – popularyzatora nauki, dzienni-

karza, prezentera radiowego i telewizyjnego, nauczyciela akademickiego: *Żeby nauka była bajką, czyli sztuka prezentacji i marketingu nauk*. Podczas spotkania miał również miejsce minifestiwal nauki pod nazwą: *Pokaż to ciekawie i z pasją!*, czyli *lekcja festiwalem nauki* – zorganizowany przez prof. dr hab. Hannę Gulińską i pana Mateusza Stockiego. Uczestnicy pokazu byli świadkami fascynującego pokazu eksperymentów chemicznych.

W kolejnych dniach konferencji odbyły się liczne spotkania warsztatowo-seminaryjne dotyczące między innymi: wdrażania i administracji usługami *Edukacyjnej sieci społecznościowej Live@edu* w szkole oraz zastosowania jej w Metodzie Projektowej, wykorzystania *Szkolnej Platformy Edukacyjnej*, sporządzania i drukowania świadectw, prowadzenia szkolnego sekretariatu przez przeglądarkę internetową, zintegrowanego *Systemu Edukacyjnego LIBRUS*, wdrożenia dziennika elektronicznego w szkole, lekcji multimedialnych, wspierania diagnozy i terapii uczniów z grupy ryzyka dysleksji nowoczesnymi technologiami, rozwijania mowy i umiejętności komunikacyjnych za pomocą multimediiów, grafiki komputerowej, tworzenia multimedialnych materiałów dydaktycznych i obróbki klipów za pomocą narzędzi firmy Apple, praktycznego wykorzystania interaktywnych rozwiązań w prowadzeniu lekcji.

Dodatkowo na uczestników KASSK 2011 czekało 30 wyjątkowo atrakcyjnych ekspozycji najnowocześniejszych premierych rozwiązań edukacyjnych, prezentowanych między innymi przez: Microsoft, WYDAWNICTWO LIBRUS, NTT System, VULCAN, PWN, ProgMan.

Agnieszka Mucha-Barciszewska bibliotekarka w PBP w Koninie

Regionalizm w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Koninie

fot. Konferencja „Legends znane i nieznanne z regionu konińskiego” (4.11.2010 r.)

W Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Koninie od kilkudziesięciu lat w zbiorach gromadzone są regionalia. Dotychczas była to podstawowa forma promocji regionalizmu przez Bibliotekę.

W 2009 roku minęło 90 lat zorganizowanej działalności turystyczno-krajoznawczej w szkolnictwie polskim. Z tej okazji PBP w Koninie i PTTK Oddział w Koninie nawiązały współpracę, której celem jest wspieranie i rozwijanie działalności turystyczno-krajoznawczej w szkołach regionu konińskiego. Efektem współpracy PBP i PTTK Oddział w Koninie w promowaniu regionalizmu są konferencje dla nauczycieli i konkursy dla uczniów.

W dniu 12 lutego 2010 roku w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej odbyła się konferencja „Z Nauczycielem Kraju Ojczystego po ścieżkach regionalizmu”. Organizatorami konferencji byli Publiczna Biblioteka Pedagogiczna i Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze Oddział w Koninie. W konferencji uczestniczyli nauczyciele z Konina i powiatu konińskiego zainteresowani promowaniem regionalizmu wśród dzieci i młodzieży.

Podczas konferencji wystąpił pan **Andrzej Łącki** – prezes PTTK Oddział w Koninie. Pan Łącki zachęcał nauczycieli do tworzenia szkolnych kół krajoznawczo-turystycznych. Z kolei pan **Andrzej Miller** – wiceprezes PTTK Oddział w Koninie przedstawił zebranym Konin i region koniński jako tereny bogate historycznie. Nauczyciele regionaliści opowiadali o swoich doświadczeniach w pracy z dziećmi i młodzieżą w rozpowszechnianiu idei regionalizmu.

Konferencji towarzyszyła wystawa „Turystyka aktywna w regionie konińskim”, którą udostępniło ze swoich zbiorów Starostwo Powiatowe w Koninie. Fotografiami przedstawiały różne możliwości aktywnego spędzania czasu w naszym regionie. Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa książek o regionie i regionalizmie – skompletowana ze zbiorów PBP.

Kolejną konferencją zorganizowaną przez Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną i Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze Oddział w Koninie była konferencja „Legends znane i nieznanne z regionu konińskiego”, która odbyła się 4 listopada 2010 roku. Podczas konferencji opowieściami o legendach i historii naszego regionu zachwycali regionalista i historyk, autor książek o regionie konińskim **Zygmunt Kowalczykiewicz** oraz histo-

ryk, przewodnik i wiceprezes Konińskiego Oddziału PTTK **Andrzej Miller**.

Konferencji towarzyszyła wystawa książek ze zbiorów Biblioteki autorstwa Zygmunta Kowalczykiewicza. Autor bardzo chętnie podpisywał swoje książki i odpowiadał na pytania uczestników spotkania.

Pierwszego czerwca 2011 roku w Bibliotece odbyło się spotkanie ze **znanym historykiem Jerzym Łojko** nt. „Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej”. Spotkanie miało na celu popularyzację Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej jako zasobu źródeł regionalnych.

Inną formą promocji regionalizmu są organizowane przez PBP w Koninie i PTTK Oddział w Koninie **konkursy regionalne dla dzieci i młodzieży**. Były to konkursy na folder turystyczny: „Co pokazałbyś Fryderykowi Chopinowi, gdyby dziś przyjechał do Konina...” i „Najciekawsza ścieżka turystyczna w regionie konińskim” oraz konkurs fotograficzny „Najciekawsze miejsce w moim regionie”. Konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem; cenne nagrody w postaci śpiworów, plecaków i karimat ufundował PTTK Oddział w Koninie.

W nowym roku szkolnym planowane są kolejne działania mające na celu propagowanie regionalizmu wśród uczniów i nauczycieli. Informacje o tych wydarzeniach zostaną podane na stronach internetowych PBP w Koninie i PTTK Oddział w Koninie. Zapraszamy nauczycieli zainteresowanych propagowaniem idei regionalizmu wśród dzieci i młodzieży do współpracy.

fot. Konferencja „Z Nauczycielem Kraju Ojczystego po ścieżkach regionalizmu” (12.02.2010 r.)

Nowości w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Koninie

- ❖ *Choroba, niepełnosprawność, cierpienie oraz postawy wobec nich – w teorii i w badaniach* / pod red. Ewy Zasepy.- Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2010.
- ❖ *Czas na wyleczenie: podręcznik: stopnie do wyzdrowienia dla dorosłych dzieci alkoholików* / Timmen L. Cermak, Jacques Rutzky ; przekł. Piotr Żak.- Wyd. 2.- Kielce: Wydawnictwo Charaktery, 2011. (Charaktery Biblioteka)
- ❖ *Czas na wyleczenie : przewodnik : droga do wyzdrowienia dla dorosłych dzieci alkoholików* / Timmen L. Cermak ; przekł. [z ang.] Piotr Żak.- Wyd. 2.- Kielce : Wydawnictwo Charaktery, 2011. (Charaktery Biblioteka)
- ❖ *Czytanie ze zrozumieniem : uwarunkowania rodzinne* / Monika Jurawicz.- Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2010.
- ❖ *Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna : obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych* / red. nauk. Danuta Waloszek.- Kraków : Centrum Edukacyjne Blżej Przedszkola, 2010.
- ❖ *Egzekucja obowiązków szkolnego i nauki : zagadnienia prawne : teoria i praktyka* / Magdalena Czuba-Wąsowska, Katarzyna Mańko.- Warszawa: Wolters Kluwer Polska, 2011.
- ❖ *Funkcjonowanie wzroke młodych dzieci słabowidzących* / Małgorzata Walkiewicz-Krutak.- Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2009.
- ❖ *Gdy dziecko nie chce się uczyć: poradnik dla rodziców i nauczycieli* / Dorota Skwark.- Kielce : Wydawnictwo „Jedność”, cop. 2010.
- ❖ *Inni, podobni, tacy sami: świadectwa rodziców i wychowawców dzieci niepełnosprawnych* / red. Ewa Gąsior.- Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2010. (Świadkowie Nadziei / Duszpasterstwo Środowisk Twórczych Archidiecezji Lubelskiej ; t. 3)
- ❖ *Internet a psychologia : możliwości i zagrożenia* / red. nauk. Władysław Jacek Paluchowski ; [td.] Małgorzata Ferenc-Michelson [i in.].- Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. (Nowe Tendencje w Psychologii / przewodniczący komitetu red. Jerzy Brzeziński ; t. 16)
- ❖ *Ja i procesy samoregulacji: różnice między zdrowiem a zaburzeniami psychicznymi* / Mirosława Huflejt-Łukasik.- Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2010.
- ❖ *Jak rozmawiać z młodzieżą o prostytucji nieletnich : scenariusze zajęć* / red. Agnieszka Pierzchalska, Piotr Klag.- Wrocław ; Wałbrzych: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej - DZG „Unipap”, 2009.
- ❖ *Komunikacja pisemna i dokumentacja w kontaktach szkoła-rodzina i jej normatywno-dyrektywne aspekty* / Agnieszka Konieczna.- Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2010.
- ❖ *Kreatywność (nie tylko) w klasie szkolnej* / pod red. Macieja Karwowskiego i Aleksandry Gajdy.- Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2010.
- ❖ *Leczenie uzależnionej osobowości: jak uwolnić się od natógowych zachowań i uzależniających relacji* / Lee Jampolsky ; przeł. Aleksandra Wolnicka.- Warszawa : Wydawnictwo Czarna Owca, 2009.
- ❖ *Nauczyciel : rozwój zawodowy i kompetencje* / red. Ewa Przygońska.- Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2010.
- ❖ *Nauczyciel andragog we współczesnym społeczeństwie* / pod red. Wojciecha Horynia i Jana Maciejewskiego.- Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2010. (Acta Universitatis Wratislaviensis, ISSN 0239-6661 ; no 3216)
- ❖ *Niedostosowanie społeczne nieletnich : działania, zmiana, efektywność* / Justyna Siemionow.- Warszawa: Difin, 2011.
- ❖ *Nieletnie : niebezpieczne, niegrzeczne, niegroźne?* / Dagmara Woźniakowska-Fajst.- Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2010.
- ❖ *O co pytają rodzice dzieci z niepełnosprawnością?* / red. nauk. Anna Jakoniuk-Diallo, Hanna Kubiak.- Warszawa : Difin, 2010. (Engram)
- ❖ *Pedagogiczne aspekty bezpieczeństwa dzieci w wieku wczesnoszkolnym* / Krzysztof Kruszek.- Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010.
- ❖ *Podstawy teorii dla praktyków pracy socjalnej* / Chris Beckett ; przekł. Michał Jasiński, Barbara Maliszewska.- Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2010. (Praca Socjalna)
- ❖ *Poradnictwo pedagogiczne: przegląd wybranych zagadnień* / Barbara Skalbani.- Wyd. 2 popr. i rozsz.- Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2009.
- ❖ *Postawy rodzicielskie a funkcjonowanie społeczne jedynaków* / Agnieszka Bochniarz.- Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010.
- ❖ *Praca z młodzieżą niewidomą i słabowidzącą : metoda pracy sekwencjami na lekcjach plastyki* / Agnieszka Żabińska.- Warszawa : Difin, 2011. (Engram)
- ❖ *Psychopedagogiczne aspekty rozwoju i edukacji małego dziecka* / pod red. Teresy Parczewskiej.- Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010.
- ❖ *Religia w procesie resocjalizacji* / red. Piotr Gołdyn.- Konin : Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 2010.
- ❖ *Rodzice i dzieci w różnych systemach rodzinnych* / pod red. nauk. Iwony Janickiej.- Kraków : Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2010.
- ❖ *Rozwijanie fantazji, zainteresowań i zdolności uczniów : zajęcia relaksujące : 160 pomysłów na zajęcia zintegrowane w klasach I-III* / Jadwiga Stasica.- Wyd. 4.- Kraków : Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2010.
- ❖ *Rozwój psychiczny człowieka w ciągu całego życia* / Zbigniew Łoś.- Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2010. (Acta Universitatis Wratislaviensis ; No 3260)
- ❖ *Samoocena dzieci krzywdzonych w rodzinie* / Anna Grabowiec.- Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2011.
- ❖ *Sytuacje konfliktu w środowisku rodzinnym, szkolnym i rówieśniczym: jak sobie radzą z nimi dzieci i młodzież?* / red. Danuta Borecka-Biernat.- Warszawa : Difin, 2010. (Engram)
- ❖ *Szkoła wobec rodziców dziecka źle funkcjonującego w roli ucznia* / Agnieszka Konieczna.- Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2010.
- ❖ *Terapia dzieci z niepełnosprawnością intelektualną : programy i metody* / Hanna Olechnowicz.- Warszawa:

- Wydawnictwo Naukowe PWN, 2010. (Pedagogika Specjalna)
- ❖ *Uczeń z zespołem Aspergera : praktyczne wskazówki dla nauczyciela* Joanna Świącicka.- Kraków : Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2010.
  - ❖ *Uczeń zdolny : jak go rozpoznać i jak z nim pracować* / Wiesława Limont.- Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010.
  - ❖ *Uzależnienia komputerowe : diagnoza, rozpowszechnienie, terapia* / Andrzej Augustynek.- Warszawa : Difin, 2010. (Engram)
  - ❖ *Uzależnienie od internetu* / Paweł Majchrzak, Nina Ogińska-Bulik.- Łódź : Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, 2010.
  - ❖ *Współdziałanie pedagogiczne szkoły podstawowej ze środowiskiem lokalnym* / Łucja Reczek-Zymróż.- Kraków : Oficyna Wydawnicza Impuls, 2009.
  - ❖ *Wybrane aspekty kultury fizycznej w badaniach naukowych* / red. Janusz Kwieciński, Maciej Tomczak ; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie.- Konin : Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2010.
  - ❖ *Z ADHD można wygrać : jak pomóc ludziom cierpiącym z powodu ADHD i innych typów zespołu zaburzeń uwagi* / Daniel G. Amen ; przeł. Przemysław Hejmej.- Konstancin-Jeziorna : Wydawnictwo Medium, 2010. (Cały Ten Mózg)
  - ❖ *Życie z zespołem Downa : narracje biograficzne rodziców, rodzeństwa i dorosłych osób z zespołem Downa* / Agnieszka Żyta.- Kraków : Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2011.

Laura Lewandowska, Magdalena Włodarkiewicz bibliotekarki PBP w Koninie

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie poleca

- **Tytuł:** *Pedagogiczne aspekty bezpieczeństwa dzieci w wieku wczesnoszkolnym*

Autor: Krzysztof Kruszek

Rok wydania: 2010

Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

Bezpieczeństwo jest jednym z najbardziej istotnych problemów społecznych. Każdy z nas chce żyć bezpiecznie. Pragniemy również, aby nasze dzieci były bezpieczne, dlatego należy nauczyć nasze pociechy rozpoznawania sygnałów o niebezpieczeństwie.

Odpowiedzialność za przygotowanie dzieci do życia spoczywa zasadniczo na rodzinie i szkole. Nieodpowiednio przygotowane dzieci do pełnienia określonej roli w społeczeństwie stają się ofiarami swojej ufności, naiwności oraz braku uwagi i roztropności. Musimy pamiętać, że

przygotowanie dziecka do życia w społeczeństwie nie może sprowadzać się tylko do nakazów, zakazów, przestróg czy też straszenia. Ważna jest świadomość możliwych zagrożeń, która skłania nas do przyjęcia odpowiedniej taktyki postępowania.

Książka jest pierwszym kompleksowym opracowaniem na rynku wydawniczym ujmującym całościowo problematykę zagrożeń.

- **Tytuł:** *Patologie komunikowania w Internecie : zagrożenia i skutki dla dzieci i młodzieży*

Autor: Stanisław Kozak

Rok wydania: 2011

Wydawnictwo: Difin

W okresie ostatnich lat obserwuje się niezwykłą dynamikę rozszerzania się zasięgu Internetu. Każdego dnia miliony ludzi na całym świecie komunikują się ze sobą z różnych powodów. Powodami

korzystania z Internetu mogą być m.in. ciekawość, chęć uzyskania informacji prywatnych lub służbowych, łatwiejsza komunikacja z innymi ludźmi, nauka lub szkolenia, rozrywka, zabawa. Istnieje wiele pozytywnych stron korzystania z Internetu, ale nie możemy również zapominać o zagrożeniach, jakie ze sobą niesie. Internet jest miejscem, gdzie występuje zjawisko cyberprzemocy, pornografia, seksting, prostytutka internetowa. Jest również miejscem silnie uzależniającym od agresywnych gier, niebezpiecznych dla osobowości dzieci i młodzieży.

Prezentowana książka dotyczy niezwykle ważnego oraz groźnego zjawiska społecznego w Polsce i na świecie. Autor zaprezentował zagrożenia patologicznego komunikowania się dzieci i młodzieży w Internecie.

WIELKOPOLSKI SYSTEM MONITOROWANIA I PROGNOZOWANIA

(projekt usprawniający monitorowanie i prognozowanie systemu kształcenia zawodowego w Wielkopolsce)

Jak znaleźć wykwalifikowanego pracownika z odpowiednimi umiejętnościami i kompetencjami? Jaki kierunek wybrać powinien uczeń – tak by jako absolwent zawodowej szkoły ponadgimnazjalnej mieć zapewnioną dobrą pracę? Jakie kierunki kształcenia otwierać, jakie zamykać i czego uczyć w szkołach zawodowych, by dopasować system kształcenia do potrzeb rynku pracy? Wielkopolski system monitorowania i prognozowania już wkrótce odpowie na te potrzeby.

Celem projektu jest skrócenie czasu oczekiwania na informacje o potrzebach wielkopolskiego rynku pracy w zakresie kompetencji zawodowych. Jednym z elementów Wielkopolskiego systemu monitorowania i prognozowania (WSMP) będzie system informatyczny dostępny w Internecie, który pozwalać będzie na monitorowanie i prognozowanie danych o kształceniu zawodowym oraz o lukach kompetencyjnych w danym zawodzie. Realizacja projektu pozwoli na zwiększenie stopnia standaryzacji informacji na temat wielkopolskiego rynku pracy w zakresie kształcenia zawodowego.

Innowacyjny pomysł stworzenia WSMP rozwinął się w wyniku konsultacji z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w ramach budowanego od 2008 roku programu Akceleracji Wiedzy Technicznej® (AWT®), którego twórcami byli: M. Szafrąński, M. Goliński i K. Grupka. Celem szerokiej koncepcji AWT jest m.in. wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych oraz ich wykorzystanie w polityce edukacyjnej, zarządzaniu oświatą, zarządzaniu uczelniami wyższymi oraz w dostosowywaniu kapitału ludzkiego do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Brak jednego powszechnego miejsca pozyskiwania rzetelnych i odnoszących się do przyszłości informacji o potrzebach rynku pracy i ścieżce kształcenia zawodowego skłoniło pracowników Politechniki Poznańskiej do poszukiwania rozwiązania w celu dopasowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz eliminowania luk kompetencyjnych. Liderem projektu *Wielkopolski system monitorowania i prognozowania* w zakresie kształcenia zawodowego jest Politechnika

Zdjęcie zrobione podczas debaty w Pile w dniu 20 kwietnia br. z dyrektorami powiatowych urzędów pracy z Wielkopolski, dyrektorami wydziałów oświaty z Wielkopolski, dyrektorami ośrodków doskonalenia nauczycieli z Wielkopolski. Na zdjęciu od lewej: kierownik projektu dr inż. Maciej Szafrąński, kierownik zespołu projektowego dr inż. Marek Goliński.

Poznańska przy współpracy z partnerami krajowymi: Województwem Wielkopolskim, Miastem Poznań oraz partnerem ponadnarodowym: Central Ostrobothnia University of Applied Sciences w Finlandii. Instytucją współpracującą w projekcie jest Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu. Pomoc fińskiego partnera pozwoli na zaadoptowanie wybranych rozwiązań z kraju, w którym systemy kształcenia uchodzą za jedne z najlepszych na świecie.

WSMP kierowany jest do dwóch grup:

- użytkowników – podmiotów działających w obszarze związanym z analizą regionalnego rynku pracy, w tym instytucji rynku pracy (w szczególności powiatowych urzędów pracy w Wielkopolsce), szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe,
- odbiorców – pracodawców i niebędących dorosłymi uczniami, kształcących

się w szkołach i innych placówkach oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe.

W kwietniu i maju br. zespół projektowy prowadził debaty i badania fokusowe w Poznaniu, Kaliszu i Pile, w ramach których zbierane były opinie na temat wstępnej wersji systemu. Konsultacje dotyczyły również próby wypracowania rozwiązania pozwalającego na poprawę wymiany informacji wśród podmiotów działających w obszarze związanym z analizą wielkopolskiego rynku pracy oraz regionalnego rynku kształcenia zawodowego.

WSMP może wkrótce stać się najważniejszym źródłem pozyskiwania bieżących informacji i analiz dotyczących rynku pracy i kształcenia, kompetencji i umiejętności przyszłych pracowników. Gotowy produkt udostępniony będzie w marcu 2012 roku.

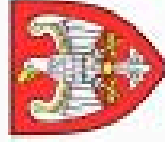

Zdjęcie zrobione podczas debaty w Poznaniu w dniu 6 kwietnia br. z dyrektorami powiatowych urzędów pracy z Wielkopolski, dyrektorami wydziałów oświaty z Wielkopolski, dyrektorami ośrodków doskonalenia nauczycieli z Wielkopolski.

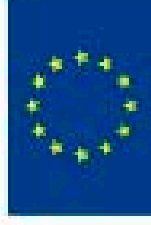
PROGRAM REGIONALNY

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
WIELKOPOLSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
oraz z budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego
w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego
na lata 2007-2013.**

**Termomodernizacja budynku ODN w Koninie
oraz termomodernizacja obiektów ZSM w Koninie**

Całkowita wartość inwestycji	2 186 810,84 zł
Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego	1 858 789,21 zł

Beneficjent - Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie